

primorski

dnevni

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 182 (11.598)

Trst, petek, 5. avgusta

P.P. 126
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

60100200

Novi ministri so že včeraj zaprisegli pred Pertinijem

Bettino Craxi sestavil vlado

V vladi je 16 demokristjanov, pet socialistov, po trije socialdemokrati in republikanci ter dva liberalca - V KD val polemik - Negativna ocena KPI

Staro in novo

BOJAN BREZIGAR

RIM — Bettino Craxi je včeraj predstavil predsedniku Pertiniju seznam ministrov, ki sestavljajo novo vlado, prvo v Italiji pod predsedstvom nekega socialista. Ministri so včeraj popoldne že zaprisegli, v torek popoldne pa se prične razprava v parlamentu. Zaupnico bodo izglasovali predvidoma do konca prihodnje tedna.

Sestava nove vlade je naletela na deljene reakcije. Socialisti, liberalci in republikanci so v glavnem zadovoljni, socialdemokrati so imeli že prve težave in so morali zamenjati enega ministra, v demokristjanskih vrstah pa je pravi vihar zaradi premajhne vloge, ki jo ima v vladi notranja opozicija.

Povsem negativno ocenjujejo sestavo vlade komunisti. V glasilu Unità senator Macaluso med drugim opozarja na dejstvo, da je ta vlada nastala kot »alternativa« komunistični partiji, in se sprašuje, če bo še kdo trdil, da je zgodovinski dogodek sestava vlade pod predsedstvom socialistov, ki nj alternativno konservativno razmišljanje.

V novi vladi ni nobenega ministra iz dežele Furlanije - Julijske krajine, medtem ko je bil v prejšnji vladi socialistični minister Loris Fortuna, izvoljen v videmskem volilnem okrožju.

VEČ NA 2. STRANI

Sestava nove vlade

PREDSEDNIK VLADE:

Bettino Craxi (PSI)

PODPREDSEDNIK VLADE:

Arnaldo Forlani (KD)

ZUNANJE ZADEVE:

Giulio Andreotti (KD)

NOTRANJE ZADEVE:

Oscar Luigi Scalfaro (KD)

PRAVOSODJE:

Fermo Mino Martinazzoli (KD)

PRORAČUN: Pietro Longo (PSDI)

FINANCE: Bruno Visentini (PRI)

ZAKLAD: Giovanni Goria (KD)

OBRAMBA: Giovanni Spadolini (PRI)

SOLSTVO: Franca Falcucci (KD)

JAVNA DELA: Franco Nicolazzi (PSDI)

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO:

Filippo Maria Pandolfi (KD)

POSTA IN TELEKOMUNIKACIJE:

Antonio Gava (KD)

INDUSTRIJA, TRGOVINA

IN OBRTNIŠTVO: Renato Altissimo (PLI)

DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO:

Gianni De Michelis (PSI)

PREVOZI: Claudio Signorile (PSI)

TRGOVINA S TUJINO:

Nicola Capria (PSI)

TRGOVSKA MORNARICA:

Gianuario Carta (KD)

DRŽAVNE SOUDELEŽBE:

Clelio Darida (KD)

ZDRAVSTVO: Costante Degan (KD)

TURIZEM IN PRIREDITVE:

Lello Lagorio (PSI)

KULTURNE IN AMBIENTALNE DOBRINE:

Antonino Gullotti (KD)

MINISTRI BREZ LISTNICE:

DEŽELE: Pier Luigi Romita (PSDI)

JAVNE UPRAVE: Remo Gaspari (KD)

ODNOSI S PARLAMENTOM:

Oscar Mammi (PRI)

CIVILNA ZAŠČITA: Vincenzo Scotti (KD)

POLITIKA EGS: Francesco Forte (PSI)

ZNANSTVENE RAZISKAVE:

Luigi Granelli (KD)

BLAGAJNA ZA JUG:

Salverino De Vito (KD)

EKOLOGIJA: Alfredo Biondi (PLI)

Obveze družbe ANAS

Na sestanku, ki je bil včeraj na Proseku, je družba ANAS v prisotnosti predstavnikov zainteresiranih krajevnih ustanov, razlaščenec in njihovih organizacij sprejela točne obveze glede izplačevanja odškodnin tistim razlaščenem na avtocestnem odseku med Nabrežino in Prosekom, katerim bo stanje zemljišč ugotovila v prvih dneh prihodnjega tedna. Vprašanje izračunavanja višine odškodnin in njihovega izplačevanja se je odprlo po znani razsodbi ustavnega sodišča, ki je razglasilo protustavnost zakona 385/83, ki je doslej urejeval to vprašanje. Družba ANAS se je obvezala, da bo tem razlaščenem izplačevala predurne na odškodnino v primeru, da bi italijanski parlament ne izglasoval novega zakona v roku 120 dni.

NA 5. STRANI

Fašist Pinochet ponuja «demokracijo»

SANTIAGO DE CHILE — Čilski fašistični diktator Pinochet ponuja demokracijo. Ta stavek zveni zelo čudno, naravnost neverjetno, pa je vendar do neke mere resničen. Včeraj je namreč Pinochet izjavil, da ponovno dovoljuje dejavnost vseh političnih strank, »razen marksističnih«. Politične stranke so v čilu prepovedane že deset let, vse od državnega udara. Pinochet je še dodal, da je zadovoljen posebno komisijo, da izdela ustavni zakon, s katerim naj bi uredili dejavnost političnih strank, poudaril pa je tudi, da bodo v komisiji sodelovali tudi nekateri »predstavnik opozicije«.

Do tega Pinochetovega sporočila prihaja teden dni po pismu, ki ga je čilski diktator poslal papežu Janu Pavlu II. in v katerem po udarja voljo, da pride do dialoga. Očitno je Pinochet v težavah, ker so se politični izolaciji pridružile tudi hude gospodarske težave, ki jih fašistična hunta ne more premostiti. Odtod odpiranje »demokracije«.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET

Sprejet odslop župana in odbora

Tržaški občinski odbor, ki mu je načeloval listar Deo Rossi, je sinoči končno tudi uradno odstopil.

Ko bi moral namreč prvič glasovati o odstopu župana in celoga odbora, se je v dvorani zbralo premalo svetovalcev.

Tako težko sklicana seja pa je potekala zelo hitro in mirno: za odstop so glasovali vsi. Predstavnik Liste in laično-socialističnih strank, ki so bili v odboru, so pred tem delovanje odbora pohvalili, ostali pa kritizirali. Podrobnejše poročilo v jutrišnji številki.

Preteč položaj v Čadu

N'DJAMENA — Po čadskih uradnih poročilih je libijsko letalstvo včeraj že peti dan zapored bombardiralo mesto Faya-Largeau, ki pa ga uporniki vseeno niso uspeli zasesti. Čadske oblasti označujejo za zelo težak položaj, v katerem se na severu dežele nahajajo vladne čete, ki za zavrnitev libijskih letalskih napadov nujno potrebujejo topništvo, obljubljeno od Francije in ZDA. Po vestih iz vojaških krogov pa je prihod še zadnje pošiljke orožja samo vprašanje časa.

Organizacija afriške enotnosti je medtem iz Adis Abebe pozvala vse strani, ki so vmešane v čadski spor, naj čimprej sedejo za pogajalsko mizo.

NA 3. STRANI

V nove odnose

BOGO SAMSA

Danes tržaški melonarski župan in... želeli bi napisati »nikoli več«, vendar naj ostane ta nedokončani del stavka samo želja, jasno izražena želja, in pričakovanje. Ostane pa dejstvo, da je na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta melonarski župan podal ostavko, dokončno ostavko in da je vesoljna melonarska skupščina z zelo velikim številom glasov dokončno sklenila preiti v opozicijo, ker se s krščansko demokracijo in drugo strankarsko družino noče bratiti.

Ostane torej predvsem dejstvo, da se je zaključilo neko razdobje v zgodovini Trsta. To je bilo žalostno, slabo razdobje. Polno neučinkovitosti, ko se niso reševala na videz tako preprosta vprašanja, kot je iskanje parkirnega prostora, reševanje osnovnih problemov komunalnih uslug in podobno. Predvsem pa se niso reševala osnovna vprašanja tržaškega razvoja. Trst doživlja prvič v svoji zgodovini resno stagnacijo, število prebivalstva se manjša, že zdavnaj je mnogo več mrtvih, kot rojstev, priseljencev od zunaj pa ni, oziroma je celo migracijska bilanca negativna. Manjša se število delovnih mest, ali bolje rečeno naraščajo neproduktivna mesta in Trst je vedno bolj parazitsko, staro mesto.

Preveč poveljevanje bi bilo, če bi melonom pripisovali krivdo za vse to. V resnici so posledica, ne pa vzrok za tržaške politične in gospodarske procese. So rezultat neke miselnosti, ki pa ne vodi nikamor. Z zapiranjem v samega vase, stvarjanjem ozke »citadele« pač ničesar ne reši, obratno vse samo še poslabša.

Do Slovencev so bili melonarski voditelji vedno do kraja sovražni. Točneje, nastali so kot odpor do o-simskih sporazumov, ki naj bi privedli do enakopravnega odnosa sodelovanja. V tržaškem občinskem svetu je prvič v italijanski povojni zgodovini prišlo do odkritega sodelovanja z neofašistično MSI, saj je bil župan Cecovini izvoljen tudi z neofašističnimi glasovi.

Jesen se bodo pričela nova pogajanja in težko je danes reči, kako se bodo končala. Zelo verjetno z manjšinskim občinskim in pokrajinskim odborom, v katerem Lista za Trst neposredno ne bo sodelovala, saj jo veže sklep skupščine. Toda njen tajnik Giuricin že sedaj napoveduje, da sklepi niso večni, v deželni svet, ki štirje svetovalci Liste že glasovali za odbornika KD Rinaldija. Skratka, očitno pripravljajo teren, da bodo ponovno zahtevali vstop v odbor in morda tudi ponovno spravili v kombinacijo propadlega kandidata za rimskega poslanca Cecovinija.

Pa to so že kombinacije za jesen. Za danes ponovimo ugotovitev, da je z melonarskim županom konec in željo in pričakovanje, da je konec za vedno. Predvsem pa izrazimo željo, da bi prišlo do novih odnosov sil, do novega odprtega ozračja, v katerem bo mogoče reševati konkretna tržaška vprašanja. Ko bo mogoče občinsko in pokrajinsko upravo prenoviti, da bosta res aktivni in učinkoviti, povezani z deželnimi, državnimi in drugimi ustanovami, ne pa zaprti otoka sredi grozečega morja. V teh novih odnosih sil pa je prav gotovo prostor tudi za nas, pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, in za našo aktivno vlogo povezovalca različnih kulturnih, političnih in gospodarskih vrednot.

Craxijeva vlada v znamenju sporov in zahrbtnih manevrov

RIM — Še nobena vlada ni nastala med tolikimi spori, protesti, negodovanjem in zahrbtnimi manevri kot sedanja. To velja še zlasti za demokristijane. Včeraj zjutraj tam nekje med 11. in poldnem je celo kazalo, da vlada ne bo: demokristijanska manjšina, ki se je zbrala okrog Forlanija je objavila lakonično sporočilo, v katerem je napovedala svojo odločitve, da njeni predstavniki ne stopijo v vlado. Carlo Donat Cattin, eden voditeljev manjšine ni varčeval s strupenimi izjavami na račun tajništva. Po njegovih besedah KD ni več demokratična temveč leninistična stranka, znotraj stranke pa ni političnih pogojev za vstop v vlado.

V tistem trenutku je Craxi bil že kakih 40 minut pri predsedniku vlade: v žepu je imel odprt seznam ministrov in je potrpežljivo čakal, da mu sporočijo odločitve demokristijanske manjšine. Krščanska demokracija se ni še

nikoli pokazala navzven tako neenotna in tako polna kontradikcij kot ob tej priložnosti.

Prva ugledna žrtev spopadov znotraj KD je bil Amintore Fanfani. Nekdanji predsednik senata, ki je tako izgubil še eno bitko na svojem pohodu k predsedstvu republike, se je moral že v sredo zvečer odpovedati notranjemu ministru: za ta stolček se je osebno pogajal s pooblaščenim mandatarjem, na katerega ga veže pozitiven osebni odnos. Moral je poseči sam tajnik KD De Mita, da ga je prepričal. V zameno so notranje ministru obljubili Fanfanijevemu zvestemu pristašu Cleliu Daridi. Izid te operacije je bil videti tako gotov, da so včeraj dnevniki že pisali o Daridi kot o novem notranjem ministru.

V sredo zvečer pa se je vse spremenilo. Znotraj političnega urada KD, v katerem so voditelji vseh struj nastane spor glede zakladnega ministr-

stva: kandidata sta dva Giovanni Gorla in Emilio Colombo. Prvega zagovarja tajnik De Mita in je že bil minister za finance v Fanfanijevi vladi. Drugi je ugledna politična osebnost, ki jo podpira vsa Forlanijeva manjšina. Pogajanja trajajo pozno v noč, vendar brezuspešno. Poleg vsega Colombo nima namena sprejeti ministrstva, ki bi bilo manj pomembno od onega, ki ga je imel do sedaj.

Do odločitve pride v četrtek zjutraj. Manjšina KD objavi sporočilo, o katerem smo pisali ter izrečno napoveduje, da zahteva vsaj enega od štirih najpomembnejših ministrstev (zaklad, zunanje zadeve, pravosodje in notranje zadeve). De Mita in Forlani se na vrat na nos sestaneta na sedežu KD za zadnja pogajanja. Demokristijanski tajnik ponudi Forlaniju stolček podpredsednika vlade, za notranjega ministra pa predlaga Scalfara, ki je član manjšine ter je znan kot velik poštenjak. V okviru tega sporazuma gre Gorla na zakladno ministristvo, pristašu Fanfanija Daridi gre ministristvo za državne udeležbe, Gasparija pa premestijo na ministristvo za javne funkcije. Forlani sprejme pogojno, s tem, da se najprej posvetuje s predstavniki manjšine.

Medtem je Craxi že odšel k Pertiniju in potrpežljivo čakal na odločitev KD. Med čakanjem je celo zapravil listek, na katerega si je zapisal ime na novih ministrov in tako pozabil iz seznama, ki ga je prebral pred televizijo ime ministra za ekologijo Biondija.

Sestava vlade ni zadovoljila nikogar, tako, da je socialdemokrat Di Gesi, ki bi moral biti minister za odnose z deželami sporočil Craxiju da se mu zahvaljuje, vendar da ne more sprejeti tako nepomembnega ministristva. Na njegovo mesto so morali na vrat na nos imenovati socialdemokrata Romito.

R. G.

Na sliki (telefoto AP): Franca Falcucci in Arnaldo Forlani.

44 povojnih vlad

predsedniki vlad	vladne stranke	datum sestave	datum odstopa	trajanje (dni)	trajanje krize
Parri	KD-KPI-PSI-PLI-PDL-PD'A	20.- 6.-45	24.-11.-45	157	16
De Gasperi I.	KD-KPI-PSI-PLI-PDL-PD'A	10.-12.-45	1.- 7.-46	203	12
De Gasperi II.	KD-KPI-PSI-PRI	13.- 7.-46	20.- 1.-47	191	13
De Gasperi III.	KD-KPI-PSI	2.- 2.-47	13.- 5.-47	100	18
De Gasperi IV.	KD-PLI-PSLI-PRI	31.- 5.-47	12.- 5.-48	347	11
De Gasperi V.	KD-PLI-PSLI-PRI	23.- 5.-48	12.- 1.-50	539	10
De Gasperi VI.	KD-PSLI-PRI	27.- 1.-50	16.- 7.-51	595	10
De Gasperi VII.	KD-PRI	26.- 7.-51	29.- 6.-53	704	17
De Gasperi VIII.	KD	16.- 7.-53	28.- 7.-53	12	20
Pella	KD	17.- 8.-53	5.- 1.- 54	141	10
Fanfani I.	KD	18.- 1.- 54	30.- 1.- 54	12	11
Scelba	KD-PSDI-PLI	10.- 2.- 54	22.- 6.- 55	437	14
Segni I.	KD-PSDI-PLI	6.- 7.- 55	6.- 5.- 57	670	12
Zoli	KD	19.- 5.- 57	19.- 6.- 58	396	20
Fanfani II.	KD-PSDI	1.- 7.- 58	26.- 1.- 59	209	30
Segni II.	KD	15.- 2.- 59	24.- 2.- 60	374	7
Tambroni	KD	25.- 3.- 60	19.- 7.- 60	116	19
Fanfani III.	KD	26.- 7.- 60	2.- 2.- 62	556	36
Fanfani IV.	KD-PSDI-PRI	21.- 2.- 62	16.- 5.- 63	449	20
Leone I.	KD	21.- 6.- 63	5.-11.-63	137	26
Moro I.	KD-PSI-PSDI-PRI	4.-12.-63	26.- 6.- 64	205	33
Moro II.	KD-PSI-PSDI-PRI	22.- 7.- 64	21.- 1.- 66	543	19
Moro III.	KD-PSI-PSDI-PRI	23.- 2.- 66	5.- 6.- 68	838	23
Leone II.	KD	24.- 6.- 68	19.-11.-68	148	31
Rumor I.	KD-PSU-PRI	12.-12.-68	5.- 7.- 69	205	49
Rumor II.	KD	5.- 6.- 69	7.- 2.- 70	186	31
Rumor III.	KD-PSI-PSDI-PRI	27.- 3.- 70	6.- 7.- 70	101	33
Colombo	KD-PSI-PSDI-PRI	6.- 8.- 70	15.- 1.- 72	527	9
Andreotti I.	KD	17.- 2.- 72	26.- 2.- 72	9	121
Andreotti II.	KD-PSDI-PLI	26.- 6.- 72	12.- 6.- 73	351	12
Rumor IV.	KD-PSI-PSDI-PRI	7.- 7.- 73	2.- 3.- 74	238	51
Rumor V.	KD-PSI-PSDI	14.- 3.- 74	3.-10.-74	203	36
Moro IV.	KD-PRI	23.-11.-74	7.- 1.- 76	418	90
Moro V.	KD	12.- 2.- 76	30.- 4.- 76	72	55
Andreotti III.	KD	29.- 7.- 76	16.- 1.- 78	536	48
Andreotti IV.	KD	11.- 3.- 78	31.- 1.- 79	326	11
Andreotti V.	KD-PRI	20.- 3.- 79	31.- 3.- 79	11	16
Cossiga I.	KD-PSDI-PLI	4.- 8.- 79	19.- 3.- 80	228	20
Cossiga II.	KD-PSDI-PLI	4.- 4.- 80	27.- 9.- 80	179	33
Forlani	KD-PSI-PRI	18.-10.-80	6.- 5.- 81	220	16
Spadolini I.	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	26.- 6.- 81	7.- 8.- 82	405	20
Spadolini II.	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	23.- 8.- 82	11.-11.-82	80	97
Fanfani V.	KD-PSI-PSDI-PLI	1.-12.-82	29.- 4.- 83	150	
Craxi	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	4.- 8.- 83			

Na obnovitev čakajo številne pogodbe

RIM — S sporazumom, ki je bil sklenjen predvčerajšnjim v prid 70 tisoč delavcev živilske stroke pri združenih podjetjih, se je število obnavljenih pogodb od 22. januarja letos zvišalo za 50. Vse te pogodbe zajemajo skupno 11 milijonov in 100 tisoč zaposlenih v raznih sektorjih javnih služb, industrije, uslug in kmetijstva.

Pred sporazumom Scotti ter nanašajoč se na več kot 110 vsedržavnih pogodb, ki so zapadle med decembrom 1981 in prvim polletjem 1982, je bil podpisan ducat sporazumov, ki so zadevali skupno 700.000 delavcev. Med temi so bile pogodbe bančnih delavcev, uslužbencev mestnih in primestnih javnih prevozov, tiskarjev in časnikarjev.

Še nerešenih je ostalo torej precej sporov, ki zadevajo nekaj več kot poltretji milijon delavcev. Med temi je najpomembnejši tisti, ki se tiče kovinarjev velikih zasebnih podjetij, vključenih v Federmeccanico (okoli 1 milijon zaposlenih). Toda tudi nekateri drugi pomembni sektorji so še brez pogodb: kovinarji obrtniških podjetij (800.000 zaposlenih), tekstilci majhnih in srednjih podjetij (okoli 100.000 delavcev), nameščenci raznih sektorjev javnih služb (gasilci, AN AS, policisti, pošte itd.), uslužbenci pri blagovnih prevozi, rudniki in topilnice.

Do konca tega leta bodo zapadle vse pogodbe pri letalskih prevoznih (razen kontrolorjev letenja). Nekaj podobnega je tudi pri pomorščakih in pristaniških težakah.

Nov poskus oviranja preiskave Orlandi?

RIM — Včeraj dopoldne je v milansko redakcijo tiskovne agencije ANSA prispelo novo sporočilo v zvezi s skrivnostno ugrabitvijo Emanuele Orlandi.

Sporočilo je poslala neka čudna «turška antikristijanska osvobodilna fronta - Turkish» in v njem v slabi italijanščini oznanjala, da bodo 30. oktobra dekle usmrtili, če ne bodo izpolnjeni zahtevani pogoji. Ti pa so takojšnja osvoboditev Alija Agce in informacije o Mirelli Gregori, 16-letnem skrivnostno izginulem rimskem dekletu. Domnevni ugrabitelji nato navajajo nekatere podrobnosti o Emanuelu, s katerimi hočejo dokazati verodostojnost svojega sporočila. Vendar gre za zelo približne in le v manjši meri sprejemljive podatke, kot na primer ta, da je bila deklica 22. junija v cerkvi, kamor

je zahajala prav vsak dan, pa tisti, da ima po hrbtu šest materinih znamenj, ko pa jih ima celo vrsto in jih v družini gotovo niso šteli. Skratka, tako Orlandijevi kot preiskovalci so skrajno skeptični nad verodostojnostjo sporočila, njihovo nezaupanje pa so potrili tudi v Ankari, kjer so na notranjem ministristvu izjavili, da o omenjeni fantomatični organizaciji nimajo nobenih podatkov. Obstoje fronte, ki bi bila antikristijanska in bi se nazivala «Turkish», se zdi v turški prestolnici zelo malo verodostojen, saj je zelo oddaljen od obstoječih ekstremističnih protikršćansko usmerjenih gibanj. Ime «Turkish» pa naj bi nakazovalo zelo malo verjetno, če ne celo absurdno povezavo med ugrabitelji in vrljem stranke nacionalističnega gibanja z istim imenom.

V Železni Kapli mednarodna delovna akcija

ZELEZNA KAPLA — Pod planino Peco nedaleč od Zelezne Kaple na avstrijskem Koroškem te dni na 1600 metrih nadmorske višine 30 mladim iz Finske, ZR Nemčije, Španije, Portugalske, Belgije, Velike Britanije, Luksemburga, iz avstrijske Koroške ter mladi iz Celja in Kamnika sodelujejo na mednarodni mladinski delovni akciji, ki jo že tretje leto zapored organizira Zveza slovenske mladine. Mladi delajo na kraju, kjer so 25. aprila 1944 nacisti izvršili gnusen zločin nad Peršmanovo družino, ko so ubili 7 otrok, mater, očeta, staro mamo in teta, ter zažgali hišo, ki jo zdaj v dogovoru z Zvezo koroških partizanov mladi iz omenjenih držav preurejajo v spominski muzej.

Za to mednarodno delovno akcijo, ki bo trajala do 14. avgusta, so se mladi koroški Slovenci odločili zato, da obnovijo in zgradijo spomenik.

Draginjska doklada poskočila za 2 točki

RIM — Kot je bilo predvideti, je včeraj draginjska doklada poskočila za novi dve točki, kar odgovarja znesku 13.600 lir brez odbitkov. V trimesečju avgust - oktober bo «čisti» povisek plače znašal 10.188 lir za tiste, ki imajo letni dohodek do 11 milijonov, 9.070 za tiste, ki imajo letni dohodek od 11 do 24 milijonov in 8.076 lir za tiste, ki imajo letni dohodek od 24 do 30 milijonov lir.

To bo tudi najmanjši povisek, odkar so januarja letos uvedli nove, tako imenovane «težke» točke draginjske doklade. V prvem trimesečju se je namreč premična lestvica pomaknila za štiri «težke» točke, v drugem pa za tri. Skupno so poviški brez odbitkov znašali torej 61.200 lir.

Naj omenimo, da tudi tokrat ni prišlo do problemov v zvezi z izračunavanjem decimalnih ostankov, saj sta interpretacija sindikatov in zveze industrijev privedla do istega rezultata.

Dolar stabilen

RIM — Ob včerajšnjem zaprtju valutnih tržišč je dolar kotiral 1575 lir, to je le 0,5 lire več kot predvčerajšnjim. Tudi na ostalih evropskih valutnih tržiščih je dolar ostal dejansko na položajih iz prejšnjih dni. V primerjavi z marko je ameriška valuta celo rahlo nadovala, kar gre pripisati nedvomno manevru nemške zvezne banke, ki je ob fiksingu dala v prodajo trideset milijonov dolarjev.

Preiskava v strogi tajnosti

PALERMO — Državni pravdnik iz Caltanissette Sebastiano Patané nadaljuje s preiskavo v zvezi z mafijskim zločinom, ki je terjal življenje vodje preiskovalnega urada palermskega sodišča Chinnicija, dveh orožnikov in vratarja stavbe, kjer je prebival Chinnici. Patané je v prejšnjih dneh zasljal več Chinnicijevih kolegov, včeraj pa še preiskovalnega sodnika Paola Borsellina, predstavnika letkega oddelka, Criminalpola in orožnikov. Slišal je nato še preiskovalnega sodnika Giovannija Falconeja in namestnika državnega pravdnika Domenica Signorina, ki so se pravkar vrnili iz Tajske, kjer so zaslišali kitajskega razpečevalca Bak Ko Kina, ki je dobavljal mamila palermski mafiji. Patané se je tudi podal na kraj umora in zaslišal nekatere tamkajšnje stanovce. Državni pravdnik pa ni hotel odgovoriti na nobeno vprašanje o poteku preiskave.

Vsekakor kaže, da je Chinnici prejel malo pred atentatom zahtevo od državnega pravdnistva, da izda petnajst novih zapornih nalogov za osebe, o katerih ni nihče sumil, da bi lahko bile povezane z mafijo. Med le-timi naj bi bila tudi dva znana finančnika.

Medtem so orožniki prejšnjo noč dodobra preiskali palermski predel «Ciaculli», kjer je po mnenju preiskovalcev mafajska prisotnost občutna. Orožniki so pregledali približno sto stanovanj in odpeljali na kvesturo kakih dvajset oseb, kjer so jih kasneje zaslišali. Našli so tudi nekaj eksploziva.

V Jugoslaviji več turistov kot lani

BEOGRAD — Na vrhuncu sezone je obisk turistov v Jugoslaviji v največji poletni izmeni, ki se je pravkar končala, je dopotovalo največ gostov, tako da jih je zdaj na oddihu okoli 1.300.000. Po ocenah Turistične zveze Jugoslavije je obisk za 3 do 4 odstotke boljši kot lani v tem času. Samo na Jadranu letuje okoli milijon turistov, med njimi 26 tisoč tujih.

Na prvi pogled je vtis, da je trenutno več gostov kot je prostora. Turistov je res 50 tisoč več, kot je registriranih ležišč, vendar v TZJ opozarjajo, da velik del zasebnih ležišč, počitniških hišic in kampov uradno ni evidentiran.

Največ gostov se mudi v Istri in na Kvarnerju, najmočnejšem turističnem območju. Tam jih je skupno okoli 440 tisoč, ali za 5 odstotkov več kot pred letom dni. Samo v Poreču letuje več kot 100 tisoč turistov, od tega 80 tisoč tujih. Obisk v Dalmaciji je različen, vendar se je občutno izboljšal. Tam letuje okoli 380 tisoč gostov, toliko kot lani. Na šibe-

niški rivieri se mudi več kot 45 tisoč turistov, zadrski 32 tisoč, makarski okoli 66 in dubrovniški okoli 65.000 turistov. Boljši obisk kot lani beležijo tudi v Crnogorskem primorju. V letoviščih od Hercegovega do Dubrovnika letuje okoli 160 tisoč gostov, Dalmacija pa manj za 40 odstotkov, Dalmacija pa manj za 9 odstotkov. V zadnjih pa manj za 9 odstotkov. V Dalmaciji, planinah in ob jezerih pa se mudi okoli 300 tisoč turistov, med njimi okoli 130 tisoč tujih.

Turistični vrhunec bo trajal do sredine meseca in obisk gostov se bo zmanjševal do začetka septembra, ko se bo znova izboljšal zaradi posezone cen, ki bodo tudi za 30 odstotkov nižje od poletnih. V nekaterih letoviščih bodo cene nižale že prej, kot na primer na Crnogorskem, kjer bodo posezone cene začele veljati že 20. avgusta. Nižje cene so velika vaba za zaposlene turiste, ki cenjujejo uspešno posezono, če seveda jesen lepa. V Istri zaradi zanimanja gostov napovedujejo celo zelo dobro turistično jesen. (dd)

V Čadu se položaj še naprej zaostruje

OAE sviri pred možnostjo izbruha vojne nepredvidljivih razsežnosti in posledic

NEW YORK — Zaostrovanje politično vojaškega položaja v Čadu vzbuja vse večjo skrb v svetu, saj se na tem območju križajo tako inšarazklani čadskih notranjih sil, kot tudi svetovnih velesil, predvsem Sovjetske zveze, ZDA in Francije, da bi bila mera polna, pa je za dogajanje v sosednem Čadu življenjsko zainteresirana tudi bojovita Gadafijska Libija. Nič čudnega torej, če politični opazovalci v takem položaju že vidijo zametke prave regionalne vojne, ki utegne izbruhniti v nepredvidljivih dimenzijah.

Na zahtevo čadske vlade predsednik Habre, ki ga podpirajo ZDA, Francija in nekatere afriške države, se je v sredo zvečer sestal varnostni svet Združenih narodov, «da bi obsojil Libijo zaradi hudih letalskih napadov na čadsko ozemlje in ji ukazal popoln umik njenih vojaških sil iz sosednje dežele».

Libijska stališča v polni meri podpira tudi Sovjetska zveza, ki zahteva prenehanje brezobzirnega vmešavanja ZDA in Francije v čadske notranje zadeve, hkrati pa obtožuje Washington, da krizo v tej afriški deželi izkorišča kot izgovor za oborožen spopad z Libijo. Agencija TASS ob tem oznanja, da so ZDA in Francija v Čad poleg orožja po-

slale tudi najemnike in redne vojaške oddelke, hkrati pa zagotavlja, da so zahodne obtožbe na račun Tripolisa brez vsakršne osnove. Ameriško šesto ladjevje je namreč zasidrano v bližini libijskih obal, letalstvo pa vsak dan opravlja nešteto izvalnih poletov, s čimer išče povod za oboroženi spopad.

Kljub zagotovitvam iz Washingtona in N'Djamene, da je čadski predsednik Habre čil in zdrav, v Tripolisu vztrajno ponavljajo, da je izgubil življenje v bojih za Faya-Largeau, kar naj bi potrdil tudi njegov minister za javna dela, ki so ga zanjeli Weddejevi uporniki. V tako negotovem položaju so se v Washingtonu odločili odložiti odhod svoje letalonosilke «Coral Sea», ki bi morala iz Sredozemlja odplutj na manevre v Karibe, še posebno z ozirom na nedavni incident z libijskim letalstvom v Sidskem zalivu. Organizacija afriške enotnosti je iz Adisa Abebe poslala poziv vsem prizadetim stranem v Čadu, naj se čimprej seanejo na pogajanjih za mirno rešitev hude krize, ki utegne sprožiti vojno z nepredvidljivimi razsežnostmi in posledicami. Predsednik Toga Eyadema pa je izrazil pripravljenost gostiti zasedanje stalnega odbora OAE za Čad.

Ameriški in francoski izvedenci urijo čadske vojaške v ravnanju s protiletalskim orožjem za obrambo pred libijskimi zračnimi napadi (Telefoto AP)

Turčija posrednik med Iranom in Irakom?

ANKARA — Turški časopisi pišejo, da gre verjetno prihod iraškega predsednika vlade Tarika Aziza v Ankaru pripisati dejstvu, da želi Irak posredovanje Turčije pri pogajanjih z Iranom. Časopisi menijo, da je skupni interes Turčije in Iraka, da vojna preneha, saj bi nadaljnje vojskovanje ogrozilo naftovod Turčija-Irak in pa osvobodilo gibanje Kurdov, ki žive ob tromeji Turčija-Irak.

Prav te dni so namreč Kurdi v Iranu uradno zahtevali popolno avtonomijo, to je neodvisnost v notranji politiki, lastno avtonomno pokrajino v Kurdistanu, svojega predstavnika v iraškem parlamentu, pouk v kurščini in odstotek na dobičku od naftovoda, ki prečka kurdsko ozemlje.

Medtem je radio Bagdad sporočil, da so Iranci odbili novo iraško ofenzivo v osrednjem predelu fronte. Iranci naj bi v tej bitki izgubili kar 3890 mož, številni pa naj bi bili tudi ranjenci in ujetniki.

Nikaragva pristaja na «zamrznitev»

CIUDAD DE MEXICO — Iz mehiških političnih krogov se je izvedelo, da je Nikaragva načelno pristala na «zamrznitev» nadaljnega oboroževanja, a le pod pogojem, da Washington odpokliče svoje vojno brodovje in odpove že najavljene manevre. Sandinistična vlada naj bi povabila v Managua Reaganovega odposlanca Stona, s katerim naj bi se domenili o realizaciji Contadorovega predloga za postopno demilitarizacijo Srednje Amerike, vključno Nikaragve. Uradno ni bilo sicer o ameriško-nikaragovskih pogovorih sporočenega nič, razen tega, da so bili Stonovi pogovori z vodjo sandinistične vlade Orego in šefom diplomacije Descotom «koristni, obsejni in pozitivni».

Optimizem je sicer nekoliko umirjen od vesti, ki jo objavlja ameriški tisk, da bodo manevri trajali še vse do konca leta. S tem naj bi Washington prisilil Nikaragvo še do nadaljnega popuščanja. Da je Reagan odločen s trdo roko uveljaviti svoje zahteve, prča tudi dejstvo, da je ameriško brodovje ustavilo v pregledalo sovjetsko ladjo, ki je kasneje priplula v nikaraguijsko pristanišče Castillo.

Thatcherjeva drugič operirana

LONDON — Zdravniki so sporočili, da je drugi kirurški poseg, kateremu so podvrgli predsednico britanske vlade Margaret Thatcher, da bi ji odpravili mrežo na desnem očesu, popolnoma uspel. Pacientka je bila v popolni anesteziji, je dejal primarij dr. Packard, ki je dodal, da se Thatcherjeva dobro počuti in da bo za časa okrevanja opravljal svoje državniške posle kar iz postelje.

Turške vojaške oblasti aretirale 47 levičarjev

ANKARA — V zadnjih dneh so oblasti aretirale v istanbulski pokrajini 46 članov tajne skrajno levičarske skupine «Dev - Yol» («Revolucionarna pot»). Uradno sporočilo, ki so ga objavili vsi glavni dnevniki v državi, prihaja od «Poveljstva izrednega stanja» v mestu na Bosporu.

Sporočilo turškega vojaškega poveljstva obtožuje «Dev - Yol», da je «krvoločna komunistična organizacija», ki se je skušala preosnovati v povezavi s svojimi voditelji v tujini. Konkretno je v Istanbulu vodil preosnovo organizacije prof. Vahap Karatas, ki je pri

svoji dejavnosti izkoriščal svojega 13-letnega brata Kemala Karatasa kot «nesumljivega kurirja», za stike z raznimi člani «Dev - Yola» v ilegali.

Vahap Karatas je bil neposredno povezan s Tamerjem Agcamom, ki je eden od zgodovinskih voditeljev skupine, ki se mu je 12. septembra 1980 posrečilo zbežati. Tedaj je bil v Turčiji vojaški državni udar.

Prj zadnji operaciji so oblasti zasegle dokumente, ki so bili tiskani v tujini, orožje in tudi zlato in dragule.

V Čilu bo nov protest

SANTIAGO — Predstavniki opozicijskega gibanja «Proyecto de desarrollo nacional (Prodena)» so najavili, da bo 11. t.m. v Čilu četrti protestni dan vseh demokratičnih sil, ki nasprotujejo režimu generala Pinocheta. Predstavniki «Prodena», ki ga sestavljajo demokrati, socialdemokrati, levo usmerjeni socialisti in desničarji, so izjavili, da bodo v prihodnjih dneh izdali listino, ki bo vsebovala njihove zahteve.

V prvi vrsti zahteva opozicija odstop generala Pinocheta, kajti ta je tudi v odgovoru na pismo papeža Jazena Pavla II. dokazal, da ni zmožen privedi državo do demokracije in je dejansko le opravičeval lastna grozodejstva.

«Prodena» je na tiskovni konferenci

tudi izjavil, da je poslal papežu pismo, kjer predlaga ustanovitev nove vlade, ki bi žela odobravanje vseh družbenih in političnih sil. Odbor ne izključuje možnosti sodelovanja z vojaško oblastjo, zahteva pa takojšnjo odpravo smrtni kazni in nasprotuje vsakršni vrsti nasilja.

Kar zadeva protest, ki bo na sporedu 11. avgusta, so predstavniki «Prodena» dejali, da bo, kot prejšnji, povsem miroljuben. Čilenci ne bodo poslali otrok v šolo, ponoči udarjali s kozicami, na delovnih mestih pa protestirali na miroljuben način.

General Pinochet si medtem skuša pridobiti zaupanje ljudstva s tem, da dovoljuje povratek v domovino tisočim izseljencem, brez kateregakoli pogoja.

Zapleti na Bližnjem vzhodu

JERUZALEM — Na koncu svojih pogovorov z ministrskim predsednikom Beginom in zunanjim ministrom Šamirjem je poseben odposlanec predsednika Reagana na Bližnjem vzhodu McFarlane izjavil, da predstavlja umik vseh tujih sil iz Libanona najnujnejši cilj njegovega poslanstva. Po njegovem so bili vsi dozdajšnji pogovori zelo plodni ter so olajšali boljše razumevanje razlik, ki še obstajajo in da so vsebovali tudi obljube za napredek pogajanj.

McFarlane je poudaril, da se predsednik Reagan zavzema za «splošni mir, ki je najbolj nujen v Libanonu, za predčasen umik vseh tujih sil, za vzpostavitev libanonske suverenosti v vsej državi ter

za učinkovite varnostne ukrepe na vseh libanonskih mejah ter še posebej na mejah z Izraelom. McFarlane se bo vrnil v Bejrut in bo potem obiskal še druge arabske države.

Druga vest, ki vzbuja pozornost političnih krogov prihaja iz Damaska. Po vesteh agencije Reuter se je artilerijski bataljon Fataha pridružil upornikom. Poveljnik bataljona Ahmed Kamel je izjavil, da je s svojimi častniki in vojniki sprejel ta sklep, ker Arafat ni odgovoril na zahtevo, naj pojasni svoje poglede na mirovne načrte na Bližnjem vzhodu. Voditelj upornikov Abu Musa, ki je včeraj obiskal uporniški bataljon, je izjavil, da ne

bo sprejel nobene resolucije o sporu v Fatahu, ki bi jo morebiti izglasovali v Tunisu.

V glavnem mestu Tunizije, oziroma v Bordž Cedri, se je sestal glavni svet PLO. Seja bo trajala dva dneva v navzočnosti Jaserja Arafata. Navzoča so vsa palestinska gibanja z izjemo «Ljudske fronte za osvoboditev Palestine» — Vrhovno poveljstvo, ki ni poslalo svojih delegatov.

Na koncu naj še omenimo, da sta pristali na kairskem letališču dve ameriški letali tipa «awacs» (letala za radarsko odkritje sovražnih letal). Predčasen prihod teh letal povezujejo z napetostjo na področju Libije.

V žariščih napetosti

Piše Pavel Stranj

Dominikanska republika: korak naprej, dva nazaj

Ko je na prvih svobodnih volitvah bil izvoljen za predsednika predstavnik Dominikanske revolucionarne stranke Juan Bosch, ki je bil zagovornik zmernih reform (med temi tudi agrarne reforme) so ga stari trujilisti smatrali za prenevarnega. Manj kot leto dni po volitvah je državni udar vojske izročil oblast desničarjem, a Bosch je iz izgnanstva poskušal odgovoriti s protitudarom. Aprila 1965 je v deželi izbruhnil upor Boschovih privržencev, kateremu je načeloval mladi polkovnik Francisco Caamano. Ko so uporniki začeli zmagovati je desnica poklicala na pomoč ZDA in tedanji predsednik Johnson je poslal svoje marince, ki so se izkrcali 28. aprila 1965 in zlahka premagali Caamana.

«Organizacija ameriških držav» je nato poslala nekaj svojih vojakov, da

so skupaj z ZDA tvorili «mirovno silo», pod katero so bile nove volitve. Junija 1966 je z dvomljivo poštenostjo bil izvoljen novi predsednik Joaquín Balaguer, nekdanja Trujillova «desna roka». Balaguer je bil nato izvoljen še dvakrat, a po dvanajstih letih oblasti je postalo jasno, da krinka demokracije in reform ne zadostuje za ohranitev miru. Maja 78 so bile nove volitve in komaj je postalo očitno, da se bo ponovil izid iz leta 1963 se je vojska polastila volilnih žar, da bi preprečila redni zaključek glasovanja.

Kaže, da je tedaj posegel sam predsednik ZDA Carter in vojska se je umaknila v kasarne. Carter je s posegom na teh volitvah hotel dati konkreten dokaz izvajanja svojega načela «človečanskih pravic». Poleg tega pa je vztrajanje na starih me-

todah vse bolj grozilo z «eksplozijo», ki bi je tudi vojska ne zmogla ukrotiti. Predsednik Dominikanske republike je tako postal spet predstavnik Dominikanske revolucionarne stranke Antonio Guzmán. Začela naj bi se nova doba «omejene demokracije».

Naziv stranke ne sme zavajati: Guzmán je bil bogat veleposestnik in je veljal za najbolj konservativnega predstavnika svoje stranke.

Carterjev namen je bil dopustiti režim, ki bi ne izvedel globljih sprememb v družbenem sistemu dežele, ki bi pa tudi ne bil tako tog ali krut, kot prejšnji.

Poznejši razvoj dogodkov je sledil tem smernicam. Guzmán je postopoma opuščal izvajanje svojih nekdanjih programskih točk. Ni izvedel zblizanja s Kubo, ni omejil oblasti

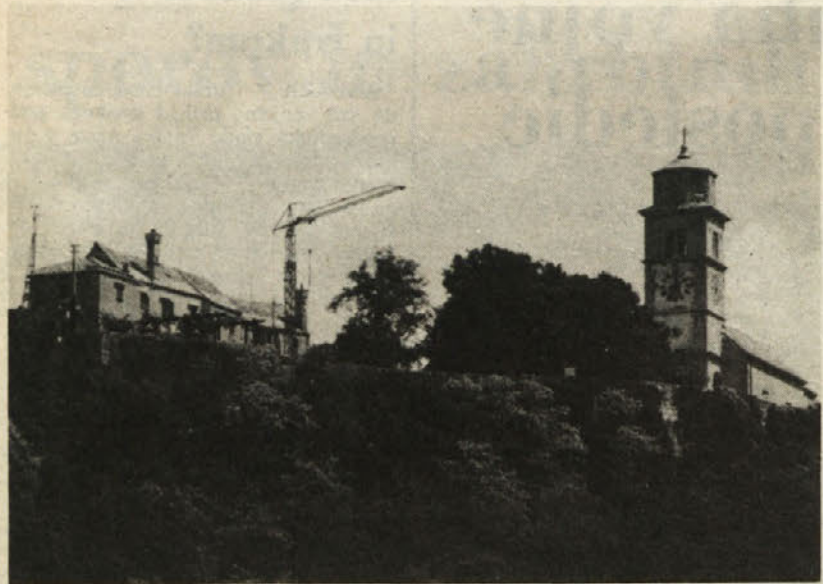
ameriških transnacionalnih družb; vrnil je celo pomoč, ki jo je Kuba poslala leta 1979, ko je strašni ciklon David povzročil ogromno škodo v deželi.

Razlike med prejšnjo Balaguerjevo in novo Guzmánovo oblastjo so se vedno bolj manjšale. Vsebinske nje-gove politike je bila enaka, le metode drugačne! Ameriška pomoč v denarju in v svetovalcih se je nadaljevala in to je privedlo do razcepov in sporov znotraj stranke.

Nova vlada je torej dodelila nekaj svoboda, a ko so jih družbene sile začele uporabljati je nastopila po starih metodah. Skromen povišek plač in blagi ukrepi agrarne reforme so obetali reforme, ki pa so se uresničile v zelo majhni meri.

Lani, 16. maja so bile nove volitve: Guzmánu je sledil pripadnik iste stranke Salvador Jorge Blanco, ki je premagal dva stara znanca dominikanskega političnega življenja: Balaguerja in Boscha. A ob koncu leta 1980 je tudi v ZDA prišel na oblast nov predsednik, Ronald Reagan, ki ne namerava ohraniti niti Carterjeve stopnje «človečanskih pravic». Mar se bo zgodovina Dominikanske republike spet pomaknila za dvajset let nazaj?

Repentabor se obnavlja

Repentabor se začelja obnavljati; podpisana je že bila pogodba za obnovitev bivanjskih prostorov, tako da so se dela — kot vidimo na sliki — že začela; sedaj se obnavljajo poslopja zgrajena na živi skali, ki so verjetno stara več kot 700 let; njihove strehe bodo zgrajene na tak način, kot so bile prejšnje (iz kamna), ki jih je zob časa hudo načel. To bo seveda povečalo stroške, ki bodo za vsa popravila predvidoma znašali 105 milijonov lir. Skoraj polovico tega zneska je že prispevala deželna uprava preko KGS, na pomoč pa so priskočile tudi nekatere banke. Kot nam je povedal župnik Tone Bedenčič je potrebno zbrati še precej denarja, od česar je odvisen uspeh celotne akcije.

V zvezi z zadnjo deželno sejo

Polemično pismo Pascolata Turellu

Načelnik komunistične svetovalske skupine v deželnem svetu Renzo Pascolat je naslovil na novega predsednika deželne skupščine Turella polemično pismo v zvezi s potekom zadnje seje sveta, ki so jo komunistični svetovalci predčasno zapustili v znak protesta proti početju predsedujočega. V svojem pismu Pascolat oporeka Turelli njegovo tolmačenje nekaterih členov pravilnika ter ga opozarja na dolžnost, da na sejah načelnikov svetovalskih skupin poroča o tem, kako misli voditi sejo.

Še najbolj polemično pa zveni zadnji del pisma, v katerem komunistični predstavnik poudarja, da mora predsednik jamčiti reden potek sej delovnega sveta in spoštovanje pravic vseh svetovalskih skupin, posebno pa seveda opozicijskih. Skratka, predsednik mora biti »super partes«, drugače bi se utegnil ustvariti »težak položaj«, za katerega Pascalot upa, da se mu bo mogoče izogniti.

Vsekakor gre za prvi tovrstni spor med predstavnikom deželnega sveta in eno od svetovalskih skupin. Kot je znano, je bil v prejšnji mandatni dobi predsednik skupščine komunist Co'lli.

Za kavico in osvežilni napitek treba segati vse globlje v žep

Proti koncu julija smo napovedali, da se bo 1. t.m. naša vsakdana kavica podražila in res ji je cena po skočila s 450 na 500 lir. Najavili pa smo tudi navitje cen nekaterim osvežilnim brezalkoholnim pijačam, pivu, sadnim sokovom in likerjem. Skodelica črnega poživila, ki se mu strasten uživalec menda nikdar ne bo odrekel, pa naj stane še toliko, ne pozna letne ali zimске sezone, naročil jo bo vselej, naj pripeka ali naj brije burja. Toda ta čas se še zlasti prileže osvežilna kapljica — kljub zaenkratni ohladitvi po skazitvi vremena poletja in vročine le še ni konec, pa smo si dejali, čemu ne bi navedli ustreznih cen.

Brezalkoholne pijače v steklenici stanejo po novem 1000 lir (prej 900), enake pijače v konzervi, to je v pločevinasti skatli 1200 (1100), sadni sokovi 1000 (900), četrtlitrski steklenički sodadvice (mineralne vode) 500, torej enako kot prej, kozarec sodadvice 400 (350), paradižnikov sok 1200 (nespremenjeno), steklenička piva od 1/5 litra 1000 (950) in od 1/3 litra 1400 (1200), a pollitrsko pivo 1900 (1700).

ve brez kofeina je cena narasla s 500 na 600 lir, kozarec mleka stane sedaj 500, prej pa je stal 450 lir, za mleko s kavnim dodatkom («latte macchiato») moraš odšteti 650 lir proti prejšnjim 600, beli kavi je cena skočila od 700 do 750 lir, majhni čokoladi s 500 na 600 in veliki s 700 na 800 lir.

Pa še aperitivi in likerji. Alkoholni aperitivi v steklenici so se podražili od 1000 do 1100 lir, brezalkoholni pa prav tako. Enako spet velja za vermut in marsalo, medtem ko je domačin grenkimi likerjem ostala cena pri 1200 lirah za kozarec. Ista cena je obveljala raznim brandyjem, domačim likerjem in navadnemu žganju.

Brž pa naj opozorimo bralca, naj se nikar ne čudi, če bo za to ali ono izmed gori omenjenih pijač moral tudi globlje seči v žep. Cene, ki smo jih navedli, so pač osnovne in jih uveljavljajo v barih poprečne kakovosti (le cena za skodelico črne kave je, razen redkih primerov, skupna). V luksuskem baru boš plačal seveda tudi luksuz, uglajeno potrebo, prtiček za pod kozarec, klimatizacijo pa še marsikaj.

Kakor so nam pojasnili pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju, kjer smo prišli tudi do dvojzige: ena cenika, ki ga je dalo tiskati prav SDGZ, veljajo gornje cene v prvi vrsti za bare. Med Slovenci nimamo veliko takih, ki bi imeli bar, naši ljudje, predvsem člani združenja, vodijo po večini gostilne; njihov zaslužek sloni prvenstveno na hrani in ne toliko na pijači, zato — pravijo pri SDGZ — v glavnem novih cen niso prikrojili navzgor, ampak večjemu kaj navzdol.

Čemu podražitev? Zato, da se gostinci prilagodijo rastoči inflaciji, oziroma naraščanju režijskih izdatkov. Navitje cen je zajelo sezoneke pijače in tako bo tudi konec leta, ko bo treba cenike po barih ponovno azurirati, tedaj na račun prezeblih, ki bodo mraz preganjali s krepkimi alkoholnimi pijačami. Tale inflacija nas že tako žuli kot pretesni čevlji, pa bomo vseeno še naprej romali pred točajno mizo. (dg)

**PRISPEVAJTE ZA
DIJAŠKO MATICO**

Razlaščenci iz davčnih občin Salež in Gabrovec

Danes zaključujemo z objavo seznama lastnikov zemljišč v davčnih občinah Salež in Gabrovec, ki jih bo gradbeno podjetje Place Moulin v prvih treh dneh prihodnjega tedna razstilo (potem ko bo ugotovilo njihovo stanje) za gradnjo novega avtocestnega odseka med Križem in Prosekom.

Davčna občina Salež

Giacomo Filippo Tence pok. Giacomo 1/2 (pri Cristiano Tence - Križ 68) in Cristiano Tence pok. Giacomina 1/2 (Križ 68); Giuseppe Tence pok. Giuseppa (Križ 111); Giuseppe Turlan pok. Giuseppa (pri Alberto Stefani - Križ 107); Anna Kosuta 1/2, Francesco Kosuta pok. Giuseppa 1/4, Giuseppe Kosuta pok. Giuseppa 1/4; Crudanna Bolcic; Carlo Magagna (Križ 225); Giovanna Cral vd. Sluga (Križ 288); Giusta Cosuta por. Tence (Križ 1); Felice Sedmak 1/3 (Devinščina 3), Giovanni Sedmak 1/3 (Križ 221) in Marta Sedmak por. Cosutta 1/3 (Križ 38); Giuseppe Cerne pok. Michela (pri Albina Cerne - Križ 185).

Davčna občina Gabrovec

Carlo Tence (Križ 336); Spiridione Sirkh (Križ 275), Alessandro Sirkh (Kranj); Angelina Kosuta vd. Cossutta (Križ 341); Giuseppe Cerne pok. Michela (Križ); Antonio Cossutta pok. Giovannija (Križ 23); Nives Maganja por. Hrovatin 1/2 (TS - Drevored XX. septembra 83), Nadia Maganja 1/2

(TS - Ul. sv. Frančiška 44); Anna Magagna por. Tence 1/4, Giovanna Magagna por. Devetaj 1/4, Cristiano Magagna 1/4, Giuseppe Magagna 1/4; Livia Sedmak (Salež 60), Marisa Sedmak 1/2 (Križ 194); Pietro Sedmak (pri Valentino Sedmak - TS - Ul. Ri-kutti 13/1 in Silvana Sedmak por. Kosuta - Sesljan 26/c); Martino Maganja pok. Mattea; Cristina Pohor (pri Stanislao Bogatec - Križ 16, Mar Bogatec por. Gulic - Križ 16 in Irgela Cossutta por. Declic - Križ 158); Emilia Cossutta roj. Cossutta 1/8 (Križ 216) in Francesco Cossutta 1/2 (pri Guglielmo Cossutta (Križ 106); Giuditta Sulcic por. Gru-den (Križ 584); Simone Svab sin Giuseppa (pri Ermanno Svab - Križ 274); Adriana Radovic por. Trebbi 1/8; Drevored XX. septembra 93); Jemel (Bortolo) Svab sin Cristiana; Bruno Sulcic 4/9, Angelo Sulcic 4/9 in Giovanna Furlan vd. Sulcic 1/9 (vs. Križ 95); Giovanni Sirk pok. Stefana (pri Mario Sirk - Križ 151); Lorenzo Svab pok. Giacomia; Paolina Stefan-cic por. Sedmak 1/6 (Križ 190), Edoarda Stefani por. Sedmak 1/6 (Križ 148), Maria Stefancic por. Tortul (Ul. Doberdo 8/3), Irene Tortul Stefani 1/18 (Križ 204), Floriana Stefani por. Sedmak 1/18 (TS - Ul. Giulialia 96), Mara Stefani por. Quadrac-cia 1/18 (Nabrežina Kamnolom 55), Ludmilla vd. Castano 1/6 (Ul. Ster-peto 5), Alberto Stefani 1/6 (Križ 107); Olga Levitus por. Verdognich 239/1000 (Gabrovce 58/A), Raffaele Pacilio 1/4 od 165/1000 (Furlanska cesta 85/2), Cristina Pacilio 1/2 od 165/1000 (TS - Ul. Rittmayer 20), Carmela Comis por. Pacilio 1/4 od 165/1000 (Furlanska cesta 85/2), Silvana Godenigo por. Modugno 147/1000 (Ul. Tedeschi 7), Luciano Bossutti 169/1000 (Ul. sv. Frančiška 60), Annamaria Sciarappa por. Veronesi 156/1000 (Gabrovce 58/A), Ixonia Mas-sa por. Dramis 1/2 od 124/1000 (Ul. del Ronco 2), Francesco Dramis 1/2 od 124/1000 (Ul. del Ronco 2); Dario Petelin Michieletto 1/2 (Ul. Battisti 14) in Giovanni Petelin Michieletto (Ul. Battisti 14); Giuseppe Sulcic por. Giuseppa (Zuker) (Križ 159); Maria Sosic por. Cossutta že vd. Krali Iva (Križ 11) in Emilia Krali pok. Ivana 1/2 (Križ 11); Giovanni Kosuta sin Martina (Križ 173).

● Jutri, 6. avgusta, bodo na grobovniški Sv. Justa v jutranjih urah odprli občanstvu razstavo »La Preistoria di Caput Adriae«, ki jo prireja tržaška letoviščarska ustanova in tržaška občina. O pomenu razstave je naš dnevnik že veliko poročal; naj tu samo povemo, da bodo arheološke izkopanine na ogled do novembra.

Branko Babič

Ob Vidalijevi knjigi Vrnitev v mesto brez miru

Kljub dejstvu, da je zgodovina dala prav Jugoslaviji, da je pokazala pravo bistvo spora in vso zgrešenost resolucije informbiroja, kar so pozneje priznale vse komunistične partije, vključno italijanska, Vidali v svoji knjigi ostaja na obrambi tedanjih svojih pozicij in celo dobesedno pravi: »Če je bila obsodba Jugoslavije za druge partije zgrešena, v Trstu je bila dobrodošla in upravičena.« Mislim, da poseben komentar k temu ni potreben.

Obe partiji, ki sta nastali po resoluciji inform-biroja, sta se zavzemali za uresničitev sklepa mirovne pogodbe o ustanovitvi STO. Sliši se paradoksalno glede na diametralno nasprotujoči si politiki dveh partij, vendar je vsaka zasledovala svoj cilj. Naša težnja je bila, da bi res prišlo do uresnitve STO in se tako ohranil najpomembnejši člen te mirovne pogodbe: Trst izven Italije, ki naj bi bil kakorkoli že povezan s svojim zaledjem, da ne bi bil več oporišče italijanskih nacionalističnih in imperialističnih sil, Trst, v katerem bi bila Jugoslavija neposredno prisotna in imela svoj del vpliva na njegov notranji in zunanji položaj. Sicer smo se zavedali, da je resolucija informbiroja zelo zmanjšala možnost uresnitve STO, vendar smo razmišljali, da bi se morda našla tudi neka druga rešitev, npr. internacionalizacija mesta, samo da Trst ne bi bil ponovno priključen Italiji.

Vidalijevega stran pa je imela za cilj vrnitev Trsta Italiji. Ker pa parola o priključitvi Trsta Italiji ni bila popularna — večina je bila namreč proti — je moral taktično zagovarjati uresničitev STO. Proti priključitvi Italiji so bili delavci, precejšnji del me

ščanstva, to je bil tisti srednji pridobitniški sloj, ki je videl v povezavi mesta s svojim zaledjem možnost dela in zaslužka. In bila je še generacija duhovno in sentimentalno vezana na Avstro-Ogrsko in na spomine gospodarskega razcveta in prosperitete Trsta. Doba 25 let Italije v Trstu je bila prekratka, da bi ta čas šel v pozabo. Iz vseh teh razlogov Vidali ni mogel odprto propagirati ponovne priključitve Trsta Italiji. S politiko uresničitve STO pa je imel za bregom povsem drugo računico. Glede na naklonjenost zahodnih zaveznikov Italiji, je računal, da bi z združitvijo obeh con (A in B) v STO, v naslednji fazi končno prišlo do priključitve obeh Italiji.

Toda stvar se je zasakala drugače. Resolucija informbiroja je spremenila ravnotežje sil v Evropi. Razkol s Stalinom je namreč imel za posledico, da je Jugoslavija naenkrat postala pregrada pred sovjetskim blokom v njegovi težnji, da bi segel do Trsta. Zato je Jugoslavija pridobila na pomenu in v tem odporu Stalinu tudi določeno podporo Zahoda. Tako so zahodni zavezniki spremenili dosedanje politiko izključne podpore Italiji in predlagali neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo za rešitev tržaškega vprašanja. To je končno dovedlo do podpisa londonskega memoranduma, ki je dodelil cono A Italiji in cono B Jugoslaviji. Osimski sporazumi pa so dali tej »začasni« rešitvi pečat dokončnosti. Tako tudi Vidali ni uspel zaključiti svoj saldo s polnim uspehom.

V zaključkih svoje knjige Vidali ponavlja tezo »kako je resolucija informbiroja v Trstu odražala realnost glede obtožbe "otomanskega-turškega" notranjega režima v partiji in našega nacionalizma.« Upravičenost teh obtožb naj bi dokazovala tudi kasnejša politika preganjanja in deportacij v Jugoslaviji tistih, ki so se opredeljevali za informbiro. Nič pa seveda ne omenja lažne monstruozne procese, obsodbe, obešanja in streljanja »titoistov« na Madžarskem, Čkoslovaškem, v Bolgariji in drugod, kaj šele, da bi ovrednotil pomen in značaj enih in drugih represij. Na strani informbiroja so te represije bile v funkciji stalinske hegemonije in agresije na Jugoslavijo. Pri nas je šlo za obstoj, za našo

neodvisnost in samostojnost, za našo lastno po
socializem. Pri nas niso padale glave kot na drugi
strani. Teh primerjav Vidali seveda ne dela.

Na koncu knjige si Vidali privoščil še skrajno predrznost: »Po vseh peripetijah, ki so bile — pri nas je bila bitka najbolj vroča — smo se v Ljubljano vrnili šele 1962 kot predstavniki tržaške avtonomne federacije KPI. Takrat ni bilo poglajbene razprave, med nami ni bilo prave kritike in avtonomne kritike. Preložena je bila na poznejši čas, ki pa do nje ni prišlo.« Potrebna je bila precejšnja mera domišljavosti in nesramnosti, da to napiše leta 1982. Pred njim naj bi si Ljubljana, Jugoslavija, Jugoslovavtokritiko potem ko je že Hruščov prišel v Jugoslavijo izreči svoj »mea culpa« in priznal, da so bile obtožbe krivične, in ko je že ves svet spoznal bistvo konflikta, ki je nastal po krivdi Stalina. Samo clovek, ki nima občutka za mero, ki zna biti do kraja nesramen, je zmožen kaj takega. Zdelo bi se nevarno, če ne bi bilo napisano.

Mene pri tem srečanju ni bilo poleg. Nasprotno. Po sili razmer, ki so bile po resoluciji, in proti svoji volji, sem moral že prej zapustiti Trst, da bi tako napravil prostor za navezavo neposrednih stikov z Vidaliem, ki so končno dovedli do njegovega obiska v Ljubljani. Že ob prvem srečanju pa so se razblinile iluzije, da se je z njim mogoče karkoli pogovarjati vpricho dejstva, da je ostajal trmasto na svojih že preživelih pozicijah, s katerih se ni bilo več mogoče pogovarjati.

Vidalijeva knjiga ni in ne more biti veren zbir
dovinski prikaz obdobja, ki ga opisuje. Je lahko le
primer, kako so se na nekem majhnem prostoru
trenutno zgostila številna družbenopolitična naspro
tja, tako na krajevni kot mednarodni ravni, in do
kakšnih strahotnih deformacij v delavskem gibanju
je dovedla stalinska birokratska strahovlada, od mo
rij v tridesetih letih najboljših kadrov oktrobrske
revolucije, do informbirojevskih oblik hegemonizma
v imenu socializma, internacionalizma in demokra
cije. Vittorio Vidali je bil nosilec te in takšne sta
linske politike in le kot tak bo stal v tržaški zgo
dovini.

KONEC

Točne obveze družbe ANAS glede izplačevanja odškodnin

V prostorih delovišča gradbenega podjetja Place Moulin na Proseku je bil včeraj sestanek, na katerem je bil glavni predmet razprave vprašanje jamstev v korist lastnikov zemljišč po katerih bo tekla nova avtocesta med Sestlanom in Prosekom in katerih stanje bo gradbeno podjetje ugotovilo v prvih dneh prihodnjega tedna. Udeležili so se ga predstavniki Kraške gorske skupnosti, zainteresiranih krajevnih uprav, rajonskega sveta za zahodni Kras, Kmečke zveze, Konzorcija razlaščenec Naša zemlja, Slovenske kulturno gospodarske zveze, družbe ANAS, gradbenega podjetja, deželnega odborništvu za prevoze in podjetja, ki bo v imenu Place Moulin od ponedeljka dalje ugotavljalo stanje zemljišč na tem odseku.

Na osnovi znane razsodbe ustavnega sodišča št. 223 z dne 15. julija 1983 se je v italijanskem pravem redu odprla velika praznina glede odškodninskih vprašanj za razlaščene površine, tako glede višine odškodnine, kot glede roka izplačevanja. Zainteresirani razlaščenci so na sestankih, ki jih je sklicala KZ, upravičeno zahtevali, da se razlastitelj obveže, da v najkrajšem možnem roku kljub trenutnim negotovostim izplača vsaj del odškodnine kot predlaga na celotno vsoto, ki bo izračunana na osnovi novega normativa.

Po izčrpi razpravi, v kateri je prišla do izraza vsa dramatičnost tega vprašanja in v kateri so predstavniki razlaščenec in njihovih organizacij ter javnih krajevnih ustanov ponovno sogovornikom iznesli zaskrbljenost in zaprečenost zainteresiranih glede sedanjega položaja, se je družba ANAS preko svojega najvišjega krajevnega predstavnika inž. Corrada Marija obvezala, da bo vsakemu lastniku, ki bo v tej situaciji podvržen novemu razlastitvenemu postopku, v primeru, da italijanski parlament ne bi izglasoval novega zakona v roku 120 dni od prevzema posesti zemljišča, takoj zatem izplačala določeni predlaga na dokončno odškodnino, ki se bo po možnosti nanašal na agrarno vrednost zemljišča v veljavi na Kraški planoti leta 1982, to je pred razsodbo ustavnega sodišča. Tež odločitvi predstavnika družbe ANAS je botrovala po eni strani skrb, da bi se gradbena dela ne zaustavljala, po drugi pa odločen pritisk krajevnih uprav in naših organizacij, da se spoštuje duh sporazuma, ki je bil podpisan decembra lani, kljub temu, da nekatere zakonske norme, na katerih je bil osnovan ta sporazum, niso več v veljavi.

Glede na splošno negotovost, ki vlada v zvezi z odškodninsko vrednostjo je bilo na včerajšnjem sestanku sklenjeno, da je treba tudi stanje razlaščenih zemljišč ugotavljati na drugačen način, to je popolneje in točneje, ker ni še znano po katerih kriterijih bo z novimi normami izračunana njihova vrednost. Pri ugotavljanju stanja zemljišč, ki bo med Križem in Prosekom v prvih dneh prihodnjega tedna bodo poleg zemljemercev gradbenega podjetja prisotni tudi funkcionar družbe ANAS in seveda predstavniki KZ in Konzorcija NZ.

V istih prostorih pa je včeraj podjetje Place Moulin izplačevalo odškodnine tistim razlaščenecem s tega odseka, katerih stanje zemljišč je bilo ugotovljeno že pred meseci; izplačevalo bo tudi danes, od 8.30 do 11. ure.

Vprašanju izplačevanja odškodnin je bil namenjen tudi včerajšnji sestanek na sedežu dolinske občine med krajevnimi upravitelji in podjetjem Palmieri; okvirno je bilo sklenjeno, da jih bo podjetje začelo izplačevati okrog 10. avgusta. (a.s.)

V domovih za ostarele zvišali oskrbovalnino

Gostom domov za ostarele, ki ju je nekdanj upravljala občinska podpora ustanova ECA, so pošteno zvišali oskrbovalnino. V počitniškem domu (»Casa di riposo«) v Ul. Soncini 102, kjer bivajo samo taki priletni moški in ženske, ki si znajo sami pomagati, je oskrbovalnina poskočila z 19.800 na 21.250 lir dnevno; v domu ostarelih v Ul. Pascoli 31 (»gerocomio«) pa je bil povisek sledeč: za samozadostne goste od 25.550 do 35.600 lir, za nesamostojne pa od 37.250 do 47.300 lir dnevno. Koliko to pomeni v enem mesecu in enem letu, je na dlani!

Čemu tolikšna podražitev? Ker je deželni komisar ad acta bil prisiljen vključiti v proračun za tekoče leto znesek 1,2 milijarde lir za kritje pokojninskih izdatkov, ki ga tržaška občina ni mogla prevzeti v lastno breme. Najhuje pa je, da so poviseki še retroaktivne narave, da sega torej njih veljavnost nazaj do 1. januarja letos.

Upravitelji domov so se dolgo upirali tezi, po kateri so dolžni sami nositi to finančno breme, obrnili so se tudi na deželno upravno sodišče (TAR), a zaman. Vsekakor zatrjujejo, da se zadeva s tem ni še končala. Isto menijo v krogih enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL.

Od jutri v Koludrovici »Naš praznik« SSK

Tudi letos že četrto leto zaporedoma bo zgoščenka sekcija Slovenske

skupnosti priredila Naš praznik v Koludrovici pri Zgoniku. Na prireditvenem prostoru, obdanem s številnimi košatimi hrasti, v senci katerih se bo vsak obiskovalec v teh vročih poletnih dneh prijetno počutil v svežem okolju, se bo praznik pričel jutri, ob 15. uri, ko bo na sporedu briškola, tekmovalje, ki postaja že tradicionalno na podobnih prireditvah. Zvečer bo za prijetno počutje poskrbel ansambel Aries. Naslednjega dne ob 10. uri bo tekmovalje v skrlah, stari pastirski igri. V popoldanskem kulturnem programu bosta nastopila slovenski kantavtor Sergij Štoka s Proseka, letošnji ženin na Kraški ohceti, in priznani igralec Slovenskega stalnega gledališča v Trstu Anton Petje, ki se bo prisotnim predstavil s recitalom. Sledil bo enourni koncert openskega priznanega ansambla Taims, ki je na letošnjem festivalu narodnozabavne glasbe v Števerjanu odnesel levji delež nagrad. Gostje se bodo zvečer lahko zavrteli ob akordih ansambla Aries. Naš praznik se bo zaključil v ponedeljek, ko bo prisotne zabaval ansambel Taims. Obiskovalcem bodo na voljo domača kapljica, jedi na žaru ter ostale kulinarične specialitete.

● Šolsko skrbništvo je razobesilo na oglasno desko prednostni lestvici z imeni tistih, ki so opravili habilitacijski izpit za poučevanje v otroških vrtcih in onih, ki se potegujejo za prehod v pokrajinski stalež osebja državnih otroških vrtcev.

Dinar: odkupni tečaj v Trstu spet zdrknil

Včeraj smo prejeli tiskovno sporočilo agencije Ansa, v katerem je bilo rečeno, da se je vrednost dinarja v tržaških bankah in menjalnicah znižala na poprečnih 14 lir in da so temu bržkone botrovala govorice o skorajšnjem ponovnem razvrednotenju dinarja za kakih 30 odstotkov. Narodna banka Jugoslavije je devalvirala dinar, kot znano, že 22. oktobra lani, in to za 20 odstotkov in od tedaj je njegov tečaj zdrknil s 27,50 na 22,78 lire. Pozneje je vrednost dinarja v Trstu še upadla, najprej na 19 do 20 lir, v zadnjem času pa celo na 16 lir.

Nepotrjene vesti o vnovični devalvaciji so nas seveda presenetile, zato smo jih preverili pri Tržaški kreditni banki in zvedeli, da nimajo nobene stvarne osnove. Srednja odkupna cena dinarja znaša pri nas že od začetka tedna 13,50 lire za debeli in 15 lir za mali dinar, to pa je neposredno v zvezi z uradnim tečajem v Jugoslaviji, kar obenem pomeni, da je pojav docela naraven. Na včerajšnji kurzni listi Narodne banke je srednji tečaj znašal 15,82 lire za dinar.

In zakaj so govorice o vnovični devalvaciji, ki so se razširile v resnici tudi na nekaterih drugih evropskih va-

lutnih trgih, še zlasti pa na Dunaju, neosnovane? Ker takšen ukrep danes ni potreben. Ob lanskim oktobrski devalvaciji je Narodna banka uvedla drseči tečaj dinarja, kar pomeni, da se dinar dnevno prilagodi ceni deviza na evropskem denarnem tržišču. Takšno prilagajevanje, združeno z 10-odstotnim popustom, do katerega ima pravico inozemski gost z nakupom turističnih bonov, pa je praktično zavrlo nakupovanje dinarjev v tujini, ker se slednje v bistvu ne splača.

Enosmerna cesta iz Trsta v Milje

Tržaška pokrajina je odredila, da bo za 23 dni promet na pokrajinski cesti, ki pelje iz Trsta v Milje enosmeren. Ne gre za celo cesto, saj bo enosmeren le predel pri novem nadvozu. Za promet bo odprt cestni pas ob morju.

● V pristojnem uradu šolskega skrbništva je na ogled tudi dodatni dokončni seznam učiteljev in učiteljic, ki so v smislu člena 46 zakona 270 iz leta 1982 prešli v stalež.

Poslali so prijavo na višji sodni svet

Hude obtožbe odvetnikov na račun tožilca Coassina

Izvršni odbor tržaške odvetniške zbornice je višjemu sodnemu svetu poslal prijavo, v kateri zahteva premestitev namestnika javnega tožilca Claudia Coassina z utemeljitvijo, da bi njegova nadaljnja prisotnost v Trstu onemogočila korekten potek in delovanje sodstva v našem mestu.

Vest je prišla v javnost nekako po ovinkih, oziroma tako, da njene verodostojnosti ni nihče več zanikal. Ve se tudi, da je do pobude prišlo že pred časom, približno mesec tega, ker se je o tem precej na glas šušljalo. Ni pa točno znano, kaj vse so tržaški odvetniki v prijavi napisali, prav gotovo pa so obtožbe osnovali predvsem na gradivu procesov Brandenburg in Ciuffo.

V obeh procesih je igral pomembno vlogo odvetnik Giordano, ki je bil tudi obkret obsojen. V zadevi Brandenburg so ga obtožili (in obsodili), da je s trgovcem izvažal valuto; skupno s Ciuffom pa so ga obtožili hudega obrekovanja na račun podčastnika finančne straže Fulca.

Odvetnik Giordano naj bi namreč imel nekakšno preferenčno zvezo s tožilcem Coassinom, ki naj bi mu večkrat »šel na roko«. V zapisnikih s prejšnjih procesov lahko najdemo izjave, ki pričajo o tem in ki jih seveda tržaška odvetniška zbornica citira v svoji prijavi.

Tako naj bi na primer trgovec Brandenburg med zaslišanjem izjavil, da mu je odvetnik Giordano odsvetoval, naj vse prijavi, češ da je

Coassin njegov prijatelj, ker mu je (Giordano seveda) poklonil veliko daril in tudi njegovi ženi in da mu zato dolguje hvalečnost.

Drugo »obtožilno gradivo« pa so tržaški odvetniki vzeli iz pričevanja Cira Ciuffo. Glasi se približno takole: »Odv. Giordano mi je nekako namignil, da lahko obtožim podčastnika, češ da Coassinu ni pogodu in bi s tem dejansko Coassinu, ki je moj prijatelj, še ustregel«. Zaradi takega mnenja sta bila sicer oba obtožena obrekovanja.

Toliko o dejstvih: s tem v zvezi pa se v sodnih krogih širi še vrsta drugih govoric, ki naj bi potrjevale, da je bila »zveza« med Coassinom in Giordanom res trdna in za oba donosna. Ni pa znano, če so tržaški odvetniki tudi to omenili v prijavi.

Razna obvestila

Prihod otrok z letovanja v Savudriji bo danes, 5. t.m., približno ob 10. uri na mejnem prehodu na Škofijah.

SKGZ obvešča, da bo Radio Trst A oddajal reportažo z letovanja v Zgornjih Gorjah pri Bledu danes, 5. avgusta, ob 12. uri. Ponovitev v nedeljo, 7. t.m., ob 15. uri.

Sindikata slovenske šole, tajništvo Trst obvešča, da bo zaradi počitnic zaprt sedež v Ul. F. Filzi cel mesec avgust. Sedež bo ponovno odprt v začetku septembra v dneh, ki jih bo odbor pravočasno javil po dnevnem časopisu.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da v mesecu avgustu posluje vsak dan od 8. ure do 12.30. Uradi bodo popolnoma zaprti od 8. do 15. avgusta.

SKD Tabor - Prosvetni dom - Društveni bar je odprt vsak dan od 17. ure dalje ob ponedeljkih, četrtek in petkih pa tudi v jutranjih urah.

Šolske vesti

Tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole obvešča zainteresirano neučno osebje, da je na šolskem skrbništvu na ogled dokončna lestvica za dodelitev suplenc neučnemu osebju v šolskem letu 1983/84 in 84/85.

Zainteresirani lahko dobijo slovenske obrazce, za prošnje na posamezne šole v sobi št. 4. Rok za vlaganje teh prošnji zapade 10. 8. 83, to je deset dni po objavi dokončne lestvice.

† Zapustila nas je naša draga Maria Umek vd. Lonzari

Pogreb bo danes ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v katinarsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo hči Lidija, zet Romano, vnuk Franko z ženo Katjo, svakinja Carla in drugo sorodstvo.

Trst, 5. avgusta 1983
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Čelno trčenje avtomobilov v Miramarskem drevoredu

Sinoči okoli 20. ure, se je v Miramarskem drevoredu (v bližini nadvoza) pripetila hujša prometna nesreča. Prišlo je namreč do čelnega trčenja med avtom simco s tržaško registrsko tablico in amijem 8 z goriško registrsko tablico.

Simco je upravljal 49-letni Giorgio Scherianz, ki stanuje v Ul. Conti 18. Vozil se je proti Trstu, ko je iz neznanega razloga izgubil oblast nad vozilom. Ravno takrat je v smeri proti Barkovljam pripeljal avto ami 8, v katerem sta bila zakonca 32-letna Mavi Peteani

por. Schif in 32-letni Livio Schif, ki stanujeta v Tržiču, Ul. Pacinotti 23. Trk je bil neizbežen. V nesreči je najhujše posledice utrpel prav Giorgio Scherianz, ki je dobil močan udarec v glavo, udarec v prsni koš in številne udarce po vsem telesu. Zdravniki nevrokirurškega oddelka glavne bolnice so pridržali prognozo tudi zaradi verjetnih notranjih krvavitev. Zakonca Schif sta zadobila več udarcev, vendar sta odklonila sprejem v bolnico.

Na kraj nesreče so prišli rešilca Rdečega križa, mestni redarji in tudi gasilci.

Pomoč dežele za nakup gozdarskih strojev

Deželni odbor FJK je odobril razdelitev sredstev gorskim skupnostim, ki jih predvideva zakon iz leta 1982. Gre za določila o uveljavitvi zaoštrjenih gorskih predelov s tem, da se stimulira gozdarska proizvodnja. O tem govori tudi okvirni vsedržavni zakon iz leta 1977.

Deželni zakon, ki je bil izglasovan v okviru vsedržavnega, predvideva med drugim, da lahko gorske skupnosti priskočijo na pomoč industrijskim obratom in gozdarsko-poljedelskim obratom, najsi bodo družbeni ali pa zasebni. Upoštevajo se tudi zadrage in konzorciji, ki delujejo na področju gozdarstva. Sredstva so tako namenjena nakupu strojev za sekanje drevja in za predelovanje lesa na licu mesta in tudi za poznejše faze predelovanja.

Deželni odbor je tako dodelil sredstva, ki jih bodo gorske skupnosti lahko uporabile v teh oblikah finansiranja in pomoči raznim obratom. Finansiranja veljajo za obdobje petih let.

Prva skupina sredstev je namenjena za to, da se znižajo pasivne obresti za nakupe raznih strojev in in drugega materiala do 15 odst. V ta namen bo Kraška gorska skupnost razpolagala s 53 milijoni, briška pa s 35 milijoni lir.

V drugo skupino spadajo operacije z »leasingom«, podpora naj bi pripomogla k temu, da se za 15 odst. znižajo stroški pri namestitvi strojev

in obratov. V ta namen bo KGS razpolagala s 40 milijoni, briška gorska skupnost pa s 26 milijoni lir. V tretjo skupino spada 20-odstotno kritje pri investicijah na račun glavnine. Kraška gorska skupnost bo razpolagala s 107 milijoni, briška pa s 70 milijoni.

Interesenti se bodo sedaj morali obrniti za podporo neposredno na kraške gorske skupnosti.

Aparature pri Briščikih zaznale potresni sunek

V geofizikalnem laboratoriju pri Briščikih so zaznali potresni sunek 2,7 stopnje po Richterjevi lestvici. Epicenter potresa je bil med jezerom Santa Croce in Bellunom, to je 123 km zahodno od Briščikov.

● Na oglasni deski šolskega skrbništva je od srede, 3. t.m., na ogled seznam učnega osebja višjih srednjih šol in umetnostnih zavodov, ki bo v šolskem letu 1983/84 premeščeno. Zainteresirani lahko morebitne prizive predložijo najpozneje v 30 dneh po 3. avgustu pristojnemu oddelku šolskega ministrstva (kopijo priziva pa šolskemu skrbništvu).

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00
14.00, 15.00 Poročila; 6.10 Promet
6.35 Vremenska napoved in info
macije; 7.00 Druga jutranja kronika
7.25 Sprehod po tržnici; 7.35 Promet
ne informacije; 7.45 Dobro jutro,
troci; 7.45 Iz naših sporedov; 8.00
šolarje; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45
Naši umetniki mladim poslušalce
9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Na
potki za naše goste iz tujine; 10.00
Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate
11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00
Iz glasbene tradicije jugoslovenskih
narodov in narodnosti; 12.30 Kmečki
ski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00
Danes do 13.00 - Iz naših krajev
naših sporedov; 13.20 Osmrtnice
vestila in zabavna glasba; 13.30 Človek
melodije do melodije; 13.50 Človek
zdravje; 14.05 «Preludij k favnovemu
popoldnevu...» (iz opusov C. Debussyja
in M. de Falle); 14.25 Vrtljak
15.05 Radio danes, radio jutri; 15.30
Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo;
15.55 Minute za EP 16.00 Dnevi
godki in odmevi; 16.30 Obvestila
zabavna glasba; 16.35 Vrtljak - vmes
Napotki za turiste; 17.00 Studio
17.00; 18.00 Pojemo in godemo; 18.00
Gremo v kino; 18.55 Minute za EP

«Tržaški oktet» s pesmijo in odprtim srcem na turneji po Liguriji, Toskani in Umbriji

Glavni koncertni nastop v atriju bivšega samostana S. Nicolò v Spoletu
Srečanje z ambasadorjem SFRJ v Rimu, Markom Kosinom, in sprejem na županstvu
Nepozabno doživetje po koncertu v S. Giacomu

II.

PROTI SPOLETU

Dobrih tristo kilometrov od Bonattijeve Colombiere do Spoleta je pot vodila Tržaški oktet drugega dne «turneje prijateljstva» v osrčje Umbrije, vrta Italije, dežele trtnih in oljčnih nasadov, nešteti srednjeveških gradov, delno ohranjenih ali restavriranih, delno razpadajočih, poruščenih ali golih hribov in globokih dolin, po katerih se v tem sušnem obdobju vijejo suhe struge normalno sicer bistrih rek in rečic.

Gosto omrežje sodobnih avtocest te sicer hitro povede iz enega kraja v drugi, ne dovoljuje pa, da bi si človek mimogrede ogledal mesteca in njihove zanimivosti. Tako smo po toskanski deželi, tokrat v spremstvu Paola in njegove žene ter župana prof. Rosija iz Mulazza, kar zdrveli mimo Carrare in Masse z od daleč vidnimi kamolomi slovitega marmorja, obšli Firence in Arezzo in pri Trasimenskem jezeru vstopili v Umbrijo. Mikavna vožnja ob sami obali jezera nas je kar vabila na vsaj kratek postanek za osvežitev v hladni vodi jezerske prostranosti, toda urnike je bilo treba spoštovati. Mimo Perugia in Assisija na levi strani z dobro vidnim romarskim svetiščem, mimo Foligno in Clitunna je čas hitro minil in že se nam je od daleč prikazala ogromna gmota spoletske trdnjave «La Rocca», iz 14. stoletja, ki do minira nad mestecem, položenim na reber trdnjavskega griča in katere blesteča preteklost se je v zadnjih desetletjih zreducirala na zapor.

Dosegli smo glavni cilj turneje — mesto prastarega umbrijskega izvora, ki se je skozi stoletja razcvetovalo, se spopadlo s Hanibalom, doživelo leta 1155 uničenje pod Barbarossom in se spet dvignilo v svojem razvoju, o čemer pričajo številni zgodovinski arheološki spomeniki od srednjega veka do modernih časov, mesto vsakoletnih festivalov, med katerimi v zadnjih desetletjih prednjači «Festival dveh svetov», skratka mesto starih in novih zgodovinskih in turističnih privlačnosti.

Toda namen tega zapisa ni opisovati Spoleto razen kolikor se opis ne nanaša neposredno na gostovanje Tržaškega okteta. Zakasneli prihod je svetoval našemu uradnemu spremljevalcu v Spoletu, funkcionarju občinske uprave Ginu Bonazzu, ki nas je pričakal pred magistratom, da smo se najprej podali na kosilo v znano gostilno «dell'Panciolle», kjer se najraje zadržujejo znameniti festivali, in šele nato v penzion «Villa Redenta» ob stari cesti Flaminijskega, kjer smo bili nastanjeni ves čas bivanja v Spoletu. Vila je morala biti nekoč imenitna palača s zapuščenim parkom. Danes je precej v napreduju in jo pravkar obnavljajo. V njemu jo ima ARCI in služi za priložnostnih gostov, pa za razne družbene prireditve. Pa kaj zato, če se sletokotovec je že bila pri večernem uradnem koncertu, na katerega so vabili številni veliki lepaki po mestnih zidovih.

SPREJEM PRI ŽUPANU

Ogled in preizkušnja akustičnih značilnosti bivšega samostana sv. Nicolaja oziroma njegovega atrija pod arkadami, je bila za prva skrb pevcev in njihovega umetniškega vodje Janka Bana. Dvoletno atrijsko kraljevo z odrom v kotu ni zagotavljalo najboljših zvočnih efektov, toda prireditelj «Poletnih glasbenih srečanj» so zagotavljali, da je akustika prijetna, bili so le nekoliko zaskrbljeni glede obiska, saj se je pravkar končal «Festival dveh svetov» in je v tej hudi poletni vročini zanimanje za vsakovrstne prireditve začelo pomeriti. Toda h samemu koncertu se moralo povrniti: pred njim je bil namreč na programu sprejem na županstvu in pa srečanje z veleposlanikom SFRJ v Rimu, Markom Kosinom, ki se je že nekaj dni prej preko Draga Mirošiča, rade volje odzval prošnji «Tržaškega okteta», da prireditelj glavni koncert.

Ambasador Kosin je držal besedo. Srečanje z njim na magistratu, kjer ga je sprejel in pozdravil spoletski župan Leopoldo Corinti z odbornikom za kulturo Mariom Rossijem (občinsko levčarska uprava KPI - PSI - PSDI), je bilo navdve pristočno in sproščeno. Ambasador je zelo pohva-

Člani «Tržaškega okteta» z ambasadorjem SFRJ v Rimu, Markom Kosinom, županom Spoleta Leopoldom Corintijem, odbornikom za kulturo Mariom Rossijem, prijateljem Paolom Bonattijem (za ambasadorjem) pred županstvom v Spoletu

lil oktetovo dejavnost in pomen takih turnej, ki prispevajo k poznavanju slovenske pevske tradicije in kulture med Italijani in s tem k boljšemu medsebojnemu razumevanju. Zanimal se je za oktetove prihodnje načrte in mu zaželel uspešen koncertni nastop.

Župan in odbornik za kulturo sta nato ambasadorju Kosinu in članom okteta razkazala prostore županstva in bogato pinakoteko, nato pa še prav ob tej priložnosti odprto razstavo v prostorni ladji bivše samostanske cerkve, kjer so na ogled najpomembnejša slikarska in druga umetniška dela, nekatera v restavracijskem postopku, ki jih premorejo občinska pinakoteka in druge umetniške institucije Spoleta in drugih središč Umbrije.

KONCERT V SAMOSTANU

Bojazen prirediteljev zaradi obiska koncerta se je kmalu pokazala za pretirano. Sicer z običajno polurno zamudo, se je atrij samostana dodobra napolnil in na začetku koncerta ni bilo niti enega samega nezasedenega prostora in še stati so morali tisti, ki so prišli z večjo zamudo. Med občinstvom so bili seveda ambasador Kosin in njegovi spremljevalci, več občinskih odbornikov in domačih kulturnih delavcev, predvsem glasbenikov in mnogo mladih ljudi in od drugod, ki jih privabljajo v Spoleto glasbene in druge kulturne manifestacije. Organizatorji so poskrbeli tudi za tiskane programe s predstavitvijo «Tržaškega okteta», razlago programa in kratkim vsebinskim opisom izvajanih pesmi pa je sproti podajal umetniški vodja Janko Ban.

Oktet je dobro ujel sozvočje nenavadnega ambienta in Gallusovi moteti so izzveneli v dovršeni polifonski harmoniji, kar je kompetentno občinstvo takoj zaznalo in nagradilo z aplavzi. Od slovenskih avtorjev v prvem delu sta bili občinstvu najbolj všeč Maličeva Trudni od dela in Hajdrihova Pri oknu, ki ju je oktet v resnici tudi najlepše zadel. V drugem delu je bila zvočna ubranost pevcev še lepša, pa tudi odzivnost občinstva je dosegla nekatere vrhunce pravega navdušenja, kot na primer ob rezijanski Da hōra ta Čaninava. SIGNORE delle cime. Kolu in zaključni Tari bari. Dolgotrajnemu ploskanju se je moral oktet oddolžiti še z dodatki.

Da je Tržaški oktet res prepričal spoletsko občinstvo s svojim nastopom dokazuje tudi to, da so mnogi bili prepričani, da gre za profesionalni ansambel in ko so dobili pojasnilo, da ima vsak član okteta svoj poklic, da so vsi le ljubitelji lepega petja pa čeprav resno zavzeti za kvaliteto, skorajda niso mogli verjeti. Osebnost pa lahko kot poslušalec, ki je oktet že nešteto krat slišal, do dam le drobno kritično pripombo, da je vsaj dve ali tri pesmi na sporedu kdaj tudi še boljše zadel. Imel sem vtis, da je petje tako rekoč v dva atrijska kraka in in tam malce razrahljalo njegovo sicer vedno vzorno intonacijsko čistost.

VEČER Z AMBASADORJEM SFRJ

Večer po koncertu se je končal pozno v noč v gostilni «dell'Panciolle» v družbi z ambasadorjem Kosinom in njegovimi spremljevalci iz ambasade ter našimi gostitelji Paolom Bonattijem in soprogo, županom prof. Rosijem iz Mulazza, našim uradnim spre-

mljevalcem Ginom Bonannom, ki je vse oktetove pesmi brez izjeme, tiste «uradne» in druge ob priložnostnem petju, verno posnel na svoj veliki register, odbornikom za kulturo Rossijem in drugimi. Pesmi so se vrstile ena za drugo, sproščeno, od melanholičnih do prešernih, od otožne Pa kako bom ljubila in partizanske Prečuden cvet, od poskočnih Mlatiči in Žabe do španske hudomušne Maria Cristina in kanadske Vive lamour in še in še. Eno pa moram vendarle še omeniti: v duetu zapeto «Daleko si mi moj kraj». Lahko bi jo sicer omenil že kar na začetku, ko smo bili še v Bonattijevi vili v Colombiere, lahko pa bi jo prihranil tudi za konec tega zapisa. Zapela sta jo (in večkrat ponovila v teh štirih dneh) Paolova hčerka Barbara in Boris Pangerc s tako nežnostjo in čustvenostjo, da je kar ganila. Ganila pa je tudi zato, ker Barbara ne zna in ne razume niti ene slovenske ali hrvaške besede, zapoje pa v tako čisti hrvaščini in v tako lepi melodični izgovorjavi vključno z mehkim č, da se zdi skoraj neverjetno. Boris jo je naučil besedila in melodije, ko se je s starši mudila na obisku v

Dolini, in prisrčna deklica zdaj zatrjuje, da se bo naučila še drugih in da bi se sploh rada učila slovenščine. Tudi to je rezultat prijateljstva, ki veže oktet z Bonattijevo družino.

Prijetno razpoloženje, v katerega se je ambasador Kosin vključil z vso izvenprotokolarno sproščenostjo, je dalo priložnost tudi za nekaj «uradnih» besed. Spregovoril jih je v slovenščini in italijanščini oktetov predsednik Boris Pangerc. Zahvalil se je spoletski občini kot pokrovitelju in organizatorju turneje. «Naši nastopi tukaj, v svetovnem središču festivalov, pomenijo veliko tako za nas, ki se trudimo, da bi ponesli globoko v državo, katere tvorimo širšo skupnost, poznavanje o slovenski narodnostni skupnosti, ki živi v mejah republike Italije, kot za Slovence v Trstu, ki tudi preko nas tvorijo prijateljske mostove z večinskimi narodi, pa čeprav so še vedno žrtve zgodovinskih nerazumevanj in omikano sožitje in strpnost še vedno podedlega brezmišelnemu nacionalizmu in šovinizmu», je poudaril in ponovil misel o prijateljstvu kot veliki dobrini, ki povezuje in združuje ljudi poštenih misli. Posebej pa se je zahvalil ambasadorju SFRJ Marku Kosinu za prisotnost, s katero je počastil «Tržaški oktet».

KONCERT V S. GIACOMU IN DOŽIVETJE NA TRGU

Sobotni dopoldanski dan je bil namenjen prostemu razgledovanju po Spoletu, zvečer pa je bil na programu drugi uradni koncertni nastop v zaselku S. Giacomo v spoletski občini. Čas po kosilu so oktetovci izkoristili za skok do obzidja «La Rocce» do kraja, kjer spominska plošča opozarja mimoidoče, da je na tem mestu 13. oktobra in 26. novembra 1943 dvema skupinama, skupno 94 italijanskih in slovenskih političnih jetnikov, uspelo pobegniti iz zaporov in se pridružiti v okoliških hribovih prvim partizanom.

Ploščo je ob 20-letnici osvoboditve postavilo mesto Spoleto, «Tržaški oktet» pa je pod obzidjem občudeno zapel partizansko žalostinko «Preču-

Spominska plošča na obzidju trdnjave «La Rocca» na mestu, kjer je leta 1943 pobegnili iz zaporov 94 italijanskih in slovenskih političnih zapornikov in se pridružili prvim partizanskim formacijam v Umbriji

den cvet» v posvetilo vsem tistim ubožnikom iz «La Rocca», ki v boju niso dočakali svobode.

Koncert v S. Giacomu je bil v domači cerkvi, ki prenese od 100 do 150 poslušalcev. Čeprav v organizacijskem smislu ni bilo poskrbljeno za kaj prida reklame (župnik je celo dejal, da svojih faranov sploh ni vabil), se je cerkva z običajno polurno zamudo le napolnila in ko je župnik, precej svojevrsten človek, kar nekam po vojaško pozval ljudi, naj ne kadijo in naj molčijo med petjem zaradi spoštovanja do gostov, ki so «prišli od daleč, iz Trsta, ki nam je vsem znan po zgodovinskih peripetijah», je zbor tokrat že tretjič izvedel svoj spored v celoti ob zgledni zbranosti (župnikova pridiga je očitno zalegla) domačinov.

Oktet je bil tokrat posebno dobro razpoložen, morda tudi zato, ker je napetost, ki ga je uklenjala pred uradnim nastopom v Spoletu, odstopila mesto popolni sproščenosti. Njegovo petje je bilo vseskozi pravo muziciranje in vsaj osebnost me nista še nikoli kot tokrat prevzeli na primer Otava Zubljii nad vasjo (Pangerčev tekst) ali pa Sijaj mi sončece (Krekova priredba) in prepričali o svojih kompozicijskih vrednotah. Pa tudi zapeti sta bili v vzorni intonacijski zanesljivosti, ki je sicer odlikovala celoten večer. Celu vedno nekam ježno pogledujočemu župniku se je obraz razlezel v blaženost, sicer pa je vse pesmi tudi registriral. Mogoče mu bo vsaj Gallus služil za vložke med mašo...

In če je že bil koncert sam res prvovrsten, je bilo to, kar se je dogajalo na vaškem trgu, preko katerega teče starodavna cesta Flaminijska, pred mogočnim in še zdaj naseljenim gradom iz konca 14. stoletja, edinstveno, skoraj neponovljivo doživetje. Organizatorji krajevnega Pro Loco so pod obzidjem gradu, medtem ko se je na trgu samem odvijala repriza ene od njihovih obnovljenih tradicionalnih prireditev «La bella Rossa», ki pripoveduje o nesrečno zaljubljenem dekletu, pripravili «Tržaškemu oktetu» in njegovim spoletskim spremljevalcem pravcati praznik «pod latnikom» z vsemi mogočnimi domačimi dobrotami. In ko se je prireditev na trgu končala, se je spet oglasila oktetova pesem, tista sproščena, vesela in v trenutku se je množica, ki je dotlej spremljala prireditev, zgrnila k omizju in bolj kot se je oktet razpeval, bolj je kipel navdušenje ljudi, ki sploh niso mogli verjeti, da prihajajo glasovi iz človeških grl in ne iz instrumentov. Razen dveh treh italijanskih, niso razumeli niti besedice, pa so vseeno uživali in glasno zahtevali še nove in nove pesmi.

Domači predstavniki so nam zagotavljali, da bo improvizirani koncert okteta ostal domačinom v spominu kot nepozaben dogodek, kot doživetje, ki bo še dolgo odmevalo v kraju, kjer se stara kulturna tradicija šele obnavlja. Olga Cianchelli in Leopoldo Bartoli, glavna animatorja krajevnega kulturnega življenja, sta ob slovesu imela eno samo željo: ko pridete spet v Spoleto, ne pozabite na nas...

(Konec jutri)
JOŽE KOREN

«Portoroški teden» napoveduje zabavo do zadnjih atomov moči

PORTOROŽ — Portoroška noč, tradicionalna prireditev ob višku turistične sezone, bo letos razstegnjena na ves prihodnji teden. Od nedelje do nedelje portoroški turistični hotelski delavci obljubljajo obilo zabave, rekreacije in seveda pestrejšo ponudbo hrane in pijače ter računajo, da bodo razposajeni gostje globlje segli v žep, kar naj bi se poznalo tudi pri končnem iztržku.

Največje obalno turistično naselje, naj bi se po zamislih organizatorjev «portoroškega tedna», kot so prireditve poimenovali, spremenilo v en samcat prireditveni prostor. Folklori, ki bo v Avditoriju v nedeljo zvečer, bo v ponedeljek sledila regata Ol-timerjev, glavna plaža pa se bo spremenila v «gradbišče», na katerem bodo kopalci gradili peščenice gradove. Zvečer bo od Bernardina do Lucije portoroški nočni tek. Tudi torek in sredo bosta nabita z zabavno-rekreativnim programom. Najprej bo tekmovalanje z vodnimi kolesi, nato plavalni maraton, pa regata jadrlnih desk in Kompasove zabavne igre na portoroški ploščadi. V torek zvečer bo v Avditoriju nastop Novih Fosilov, v sredo pa bo promena koncert KUD Karol Pahor iz Pirana. V četrtek bo plesna skupina Krik z airobiko razgibala kopalce

na glavni plaži, zvečer pa bo zabava na srednjeveški tržnici. V petek bodo na ploščadi obujali stare solinarske običaje. Na terasah hotelov Metropol, Bernardin, Palace in Riviera bo ples v maskah in izbor ter nagraditev najlepših šem.

Svoj višek bodo «Portoroške prireditve» doživele v soboto. Začelo se bo s karnevalskim sprevedom z bobni, «kurenti», «laufarji», mažoretami, ki bo krenil iz Bernardina proti Avditoriju. Tu bodo nato zbirali «miss» in «mistra», ob 23.00 pa se bo z glavnega pomola začel velik ognjemet — paša za oči za najmanj 30 tisoč obiskovalcev, kolikor se jih ob tej priložnosti navadno zbere v našem turističnem središču. Do zgodnjih jutranjih ur bo nato zabava na prostem.

Glavna plaža bo tudi zadnji dan, v nedeljo, osrednji prireditveni prostor. Obalne galerije iz Pirana bodo namreč pripravile mednarodni ex tempore v pesku. «Portoroški teden» se bo končal s folkloro v Avditoriju ter zabavo na ploščadi.

Organizatorji so torej pripravili pester program. Hotelirji in gostinci menijo, da bodo dali vse od sebe.

IZTOK UMER

V počitniškem tonu in vzdušju pogajanja za nove odbore

Komunisti menijo, da je možna alternativa

Pogajanja za sestavo večine na pokrajini so se šele pričela, saj je bilo o tem nekaj govora na tržaškem sestanku deželnih tajnikov strank deželne večine in tudi pokrajinskih zastopnikov, o tem je bil napovedan prvi sestanek včeraj zvečer v Gorici. V prejšnjih dneh so se sestali najprej ločeno, potem pa skupno, socialisti, socialdemokrati in republikanci. Menili so se o nekom laično - socialističnem polu, ki naj bi skupno nastopal napram drugim partnerjem, t.j. demokratizacijam in Slovenski skupnosti v Gorici, komunistom v Ronkah in Trzinu. Zdi se pa, da ta laično - socialistični pol ne bo vzdržal, še zlasti ker so v Trzinu različni pogledi in trenja med socialdemokrati in republikanci. Vsak od dveh hoče biti odločujoč v sestavi levičarske koalicije v tamkajšnji občini in nihče od dveh ne bo želel biti za garanta drugemu tudi v odnosu do krščanske demokracije. Vsak bi se torej rad sam rešil, oziroma jo izkupil kar se da na najboljši način, pa čeprav bi partner ostal na cedilu. Sicer pa to ni značilno le za socialdemokrate in republikance v tržaškem primeru, to je za marsikatero politiko značilno v vsaki strani in v vsaki koaliciji.

Medtem ko niso bila pogajanja za pokrajino še uradno začeta, čeprav

so že bili številni sestanki na več ali manj privatni ravni, se zdi, da bi bilo moč v Trzinu občinski svet sklicati čimprej. Najbrž pa ne bo to pred koncem meseca, kot ne bo do konca meseca zaključeno pogajanje za pokrajino.

Malo je o pogajanjih in stališčih uradnih komunističnih strank. Je pa zaradi tega več časopisnih ugibanj in zato marsikdo meni, da so to stališča strank. V časnikih pa so ta ugibanja sad pogovorov s tem ali drugim politikom, pa čeprav ta ni omenjen.

Spet se je oglasilo pokrajinsko tajništvo komunistične federacije. Komunisti menijo, da je vsako zavlačevanje pri sestavi odborov odveč. Istočasno tudi obsoja sporazum dosežen na deželni ravni in meni, da je bila Goriška spet pozabljena, kajti v sporazumu in programu ni jasnih obvez za rešitev vprašanj Goriške in Tržaške. Prav zato ker so gospodarski problemi na Goriškem pereči, menijo komunisti, je treba čimprej izvoliti odbore na pokrajini in v občinah. Komunisti apelirajo na laiko - socialiste, da bi povsod prišlo do levičarskih alternativnih uprav. Če bi prišlo do prejšnje koalicije v pokrajinskem svetu, tako je stališče KPI, bi to pomenilo, da se goriške politične sile spet vda-

jo volji in težnjam njihovih deželnih vodstev. Le drugačna koalicija na pokrajini bi lahko bila porok, tako menijo komunisti, za samostojno politiko, ki bi prinesla rešitev Goriški.

Emilio Del Gobbo na ustanovi ERSa

Na prvem sestanku s člani upravne odbora ERSa je novi predsednik Emilio Del Gobbo imel koristen pogovor z odborniki in iz tega izhaja, da bodo v bodoče ojačili delo te ustanove, še zlasti na združnem področju.

Na čelu ERSa je bil od ustanovitve leta 1967 Mario Lucca. Del Gobbo pa je bil nekaj časa tudi odbornik za kmetijstvo na deželi in so mu torej problemi ustanove kot tudi vsega deželnega kmetijstva precej znani. Po njegovem mnenju je ERSa pomemben nosilec razvoja kmetijstva v naši deželi. Poleg ojačenja združništva bo treba ojačiti strokovno šolanje in tehnično pomoč.

O problemih ustanove in o sodelovanju z osebjem in drugimi ustanovami so spregovorili na tej seji Torsatti, Francescuti, Ferrante, Primožič in Piani.

Tokrat dva tedna prej kot običajno

Že v nedeljo, 7. avgusta ptičji Jernejev sejem

Nekoč, v starih časih, je bil Jernejev sejem v drugi polovici avgusta, točneje 24. avgusta. Sejem se je vršil na Trgu sv. Antona na ta dan, neglede ali je to bila nedelja ali kak delavnik. Glavni obiskovalci sejma so bili kmetje, ki so itak v mesto prihajali ob priliki raznih sejmov in tudi po drugih opravilih iz vseh predelov takrat velike goriške dežele. Na sejmu so pač kupovali ali prodajali ptiče. Takrat ni bilo v tovarni izdelanih kletk, ni bilo pakirane ptičje hrane ali vseh drugih stvari, ki jih vidimo na teh sejmihih danes. Jernejev sejem je bil edini te vrste na Goriškem in je zaradi tega imel važnost in pomen.

Po letu 1947, ko je nova meja razdelila Goriško, ni bilo več toliko razlogov za ohranitev tega sejma. Kljub temu pa je ostal, še vedno na Trgu sv. Antona, kajti veliko manjšemu številu kmetov iz slovenskih ter furlanskih vasi na tej strani meje se je pridružila goriška otročad in tudi odrasli meščani, ki imajo opravila s ptiči.

Sejem je dobil novega zaleta v kasnejših letih, ko mu je goriška Pro Loco dala nov pečat s prirejanjem zadnje nedelje v avgustu v lepem parku županstva. Tu so se v zgodnjih dopoldanskih urah zbirali bodisi tekmovalci v oponašanju ptičjega petja kot tudi prodajalci ptičev. Prihajali so seveda tudi kupci, saj se je zanimanje za ptiče povečalo in v

mnogih hišah so kletke s komarji ali drugimi ptiči.

V naši deželi pa je še en ptičji sejem in sicer Sagra dei Osei v Soči, ki je najbrž enako star kot gorilski Jernejev sejem, vendar pa ima to prednost, da je na bolj prometnem kraju, nekje na stičišču med deželo in Veneto, in ima tudi prednost, da so v tem kraju skrbno gistrirali sejem. Tako lahko uradno trdijo, da se pri njih prireja še sto letja nazaj. To po zaslugi občinskih zapisovalcev. Razumljivo je torej, da ta sejem, ki je večji, privlači tudi goriške ljubitelje ptičev in liste iz drugih krajev dežele, ki bi sicer lahko prišli v Gorico.

Vrh vsega pa so pred nekaj leti pričeli prirejati podobni sejmi tudi v sosednem Gradišču ob Soči in tudi to je odvzelo Gorici marsikaj.

Da bi si v Gorici nekako opomogli kajti v zadnjih letih so opazili manj zanimanja, istočasno pa je Jernejev sejem sovpadal tudi s kasnejšimi folklornimi in pevskimi narodnimi manifestacijami, ki so se sejma odvrgle zanimanje, so se budniki letos odločili, da bo sejem nekaj tednov prej, že v nedeljo, 7. avgusta. S tem mislijo pridobiti bolj sikatero kupca, ki bi kasneje lahko šel v Gradišče ali v Sali. Pričeli sejem bo torej v nedeljo, 6. avgusta do 14.30 v parku županstva. Sprejeto bo običajni kot v prejšnjih letih.

Nova vozila za čiščenje mesta

V zadnjem času smo v Gorici in tudi v predmestnih vaseh opazili nekaj novih občinskih vozil s katerimi občinski delavci opravljajo najrazličnejša čiščenja. Doslej smo bili vajeni videti skupine delavcev, ki so opravljali razna dela. O tem smo tudi v našem listu že nekajkrat pisali. Hoteli pa smo podrobneje izvedeti kako je s to stvarjo in smo zato zaprosili za pogovor odbornika za servisne službe Antonia Jakoncica.

Rad se je odzval našemu vabilu in povedal, da je bilo z občinskimi službami, in delno je še, križ. Delovna sila ni več poceni, občinska uprava bi danes potrebovala celo vrsto delavcev, da bi zadostila vsem potrebam občanov, ne more pa tega napraviti bodisi ker ji najnovejša finančna določila prepovedujejo najemanje novih uslužbencev bodisi ker ne bi za tako armado delavcev imela dovolj denarja. Zaradi tega je on dal pobudo za nabavo nekaterih posebej opremljenih vozil, ki so zelo draga, imajo pa to dobro lastnost, da jih upravljata en sam ali dva človeka, napravijo pa zelo hitro doslej tradicionalno delo skupine delavcev.

Pred nekaj tedni so s takim vozilom očistili vse glavne in stranske poti v Ločniku, Podgori, Pevmih in na Kalvariji. Obrezali so robido in na cesti viseče veje. Za vse to bi po starem potrebovali veliko več časa. Delo na teh poteh morajo sedaj zaključiti, tako kot zahtevajo rajonske skupščine. Te namreč naročajo županstvu kaj je treba narediti na

področju vsakega rajona in na občini so sedaj zmožni ugotoviti že v nekaj dneh, seveda ko gre za normalno poslovanje. Vozilo, ki smo ga videli na delu v teh dneh v prej omenjenih krajih pa ima naprave tudi za kopanje jarkov, za čiščenje obcestnih odprtih kanalov, avtomatsko kladivo za podiranje zidov, napravo za pluzenje zasneženih cest ter tudi napravo za nakladanje materiala in še kaj. Vozilo stane 60 milijonov lir, Jakoncic računa, da se bo delo tega stroja kmalu poplačalo.

Kar se tiče čiščenja robide ob cestah nam je Jakoncic dejal, da niso nikdar dali globo tistim lastnikom zemljišč ob cesti, katerih veje visijo na pločnik ali na cesto. Spremenili bodo občinski pravilnik in kdor se ne bo držal pravil (lastnik mora namreč skrbeti da svoje dreve ne ovira prometa na cesti) bo kaznovan z globo. To že delajo v drugih občinah.

Pred šestimi meseci so na občini nabavili 100 milijonov lir vredno vozilo za čiščenje greznic. To vozilo so v tako kratkem času že amortizirali, kajti dva delavca napravita danes s tem posebnim vozilom v desetih minutah to kar so prej trije delavci napravili v eni uri in pol. V zadnjem času so že očistili veliko greznicnih kanalov v mestu. To tudi opazimo ob nalivih, kajti marsikje ni več poplavljenih ulic.

Do pred kratkim so se v Gorici pred vhodi v hiše ustavljali tovornjaki za odnašanje smeti. Sedaj so služ-

bo racionalizirali tako, da zavijejo na dvorišča mali motorčki - tovornjaki in ti odnesejo vreče smeti k večjemu tovornjaku, ki stoji na tem ali drugem zbirnem mestu. Tako je delo zelo racionalizirano. Sedaj so nabavili še en tovornjak, ki ima tako napravo, da bo stisnila smeti. Tako bodo za več kot še enkrat povečali kapaciteto tega tovornjaka in s tem zmanjšali število voženj iz mesta v upepeljevalnik. Vsaka vožnja namreč traja pol ure. Sedaj teh voženj in s tem neizkoriščenih časov bo veliko manj. Tovornjak velja 130 milijonov lir.

Odbornik Jakoncic je kar stresal podatke o tej službi in v mislih smo imeli željo drugega odbornika, da bi prevzel to odgovornost pred nekaj meseci in morda spremenil ugodni trend, ki ji je dal prav Jakoncic.

Ker je prav v teh dneh precej vesti o dvigu tarife za odnašanje smeti ne samo v Gorici marveč tudi v drugih občinah nam je dejal, da so šele letos morali vnesti v stroškovnik tudi skoraj pol milijarde lir letnega stroška za vzdrževanje upepeljevalnika. Zato so pri nas tarife precej poskočile. Še višji pa bodo stroški v manjših občinah, kjer se z vzdrževanjem upepeljevalnika soočajo šele sedaj.

Med pogovorom smo dobili vtis, da je odbornik Jakoncic zelo zavzet za delo v svojem resorju. Najbrž ne bi tega lahko trdili o marsikaterem drugem odborniku.

Umrla je Berta Delpinova

Prijaznega čeprav žalostnega nasmeška Berte Delpinove ne bomo več videli. V sredo popoldne je ponjo v stanovanje v Ulico Sauro prišel rešilec, kmalu zatem so jo odpeljali iz goriške v tržaško bolnišnico, kjer je že isti večer umrla. Njene posmrtno ostanke bodo prepeljali danes dopoldne iz Trsta nazaj v Gorico, pogreb bo ob 12. uri v kapucinski cerkvi.

Alberta Colja vd. Delpin, vsi smo jo spoznali za Berto Delpinovo, je bila ena tistih Slovenk, ki so se v predvojni letih borile za obstoj slovenskih ljudi v teh krajih, ki so bili med vojno preganjani, ki so se potem umaknili v svoje privatno življenje, svesti, da so dali svoj dragocen doprinos za našo stvar, in da ni treba da se še naprej ukvarjajo z aktivizmom, saj so bili veliko aktivni

takrat ko so bile razmere nevarne in težje od današnjih.

Berta Delpinova se je rodila v Gornjem Cerovem 25. septembra 1894. Čez mesec in pol dni bi bila imela 83 let. Njen mož Josip je bil prvo vojni aktivist TIGR in zaradi tega je bil dvakrat, leta 1935 in 1942, zaprt in končan. Tudi Berta je bila aktivna in, ko je bil v tistih letih okrit v Kranju spomenik bazovščine, je bila ona, ki je šla ilegalno čez mejo, določena da v imenu goriške organizacije TIGR poloti črte na spomenik.

Ko je fašistična Italija napadla na goslarstvo je bilo v Gorici več slovenskih ujetnikov. Z drugimi slovenskimi ženami jim je dala. Berta nova pomagala kar se je dala. Med prvimi je pričela sodelovati v goriški organizaciji Osvobodilne fronte. Sodelovala je z nosilkami spomenika, Bojano Pajnič, Marijo Benedetič, Bojano Pajnič, Marijo Prvanja - Bavo, Ogrizek. Na domu v Ulici Sauro, leg karabinerske postaje in nasprotni sodišča, je prenočevala ilegalni kurirke, vršila obveščevalno službo in nosila hrano v bližnje zaporce. Dem, ki so bili tam zaprti iz političnih razlogov. 1. aprila 1944 so nacisti aretirali in odpeljali v koncentracijsko taborišče, kjer je ostala do osvoboditve. Bila pa je tako izmislila, da je morala v bolnišnico, in se vrnila domov šele v oktobru 1945.

Po vojni se je vključila v slovensko demokratično gibanje, morala je stati blizu moži, ki je bil bolan zaradi posledic zapora in je bil finacij in je umrl leta 1953. Pred letu 1953 je Berta Delpinova bila v tisti, ki je v imenu goriških (predlagala jo je Zora Mozetič) nesla jugoslovanskemu predsedniku Titu šop rož na zborovanju na Obzidju.

Naj počiva v miru v domači pokopališču.

Kino

Gorica
VERDI 17.30-22.00 «Conan il barbare». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič
PRINCIPE 18.00-22.00 «Narka». EXCELSIOR 18.00-22.00 «I falchi della notte». S. Stallone.

Nova Gorica in okolica
SOČA 19.00-21.00 «Hvala Bogu» je petek». Ameriški glasbeni film. SVOBODA 19.00 «Pozor vizita». Komedijski film. 21.20 «Kreča zablude». Španski erotični film. DESKLE 20.30 «Kaskader». Ameriški akcijski film.

POGREBI
8.00 Maria Vernier iz kaple pri nišnice Fatebenefratelli na glavni pokopališče; 11.00 msgr. Anton Pogrebna svečanost v cerkvi v splošni bolnišnici v cerkev in na pokopališče v Gradišče.

Na maturantskem izletu

S tradicionalnega maturantskega izleta po Jugoslaviji se je te dni vrnila skupina maturantov slovenskih višjih srednjih šol iz Trsta in Gorice. Bilo jih je petdeset, enajst od teh Goričanov. Med temi je bila tudi novopečena učiteljica Vanja Korošec. Obiskali smo jo in povedala nam je nekaj svojih misli o letošnjem maturantskem izletu.

«Res napdušena sem bila nad ogledom znamenitosti Hrvatske in Bosne in Hercegovine. Sicer je bil izlet zelo naporen, saj smo v šestih dneh videli skoraj rekordno število krajev; predstavili so nam zelo ambiciozen načrt. Organizacija izleta pa je bila tako rekoč brezhibna, saj smo (seveda s kakšno izjemo) izvedli celoten zastavljeni program. Prvič sem imela priložnost, da sem lahko obiskala določene kraje, ki sem si jih vedno želela videti a to nisem nikoli storila. Seveda, bilo je naporno, a trud ni bil zaman. Najbolj všeč mi je bilo Sarajevo, s svojim starim delom mesta, Gazi Huser-begova mošeja je res edinstvena, pa tudi izvir reke Bosne je nedvomno vreden ogleda. Obiskali smo mnoge kraje povezane z narodnoosvobodilnim bojem, pa tudi krasen narodni park pri Plitvičkih jezerih. Seveda tudi prave rekreacije ni manjkalo, saj smo se nazaj grede kopali na slapovih reke Krke. Izmed mest mi ni bila všeč Banja Luka, saj je to mesto preveč umazano, dejansko je ni mogoče uvrstiti ne med starejša in ne med moderna mesta, saj nima pravega centra in življenjskega utripa, ki je značilen za moderne metropole.»

«Prišlo ti pa se moram nad tem, da med nami študenti ni bilo nobene prave komunikacije. Teritorialno smo bili povsem ločeni; na eni strani študentje iz tržaških šol, na drugi pa mi iz Gorice in okolice. Pomislite, še med nami se nismo posebno dobro ujeli, med dijaki učiteljske in trgovske. Po mojem mnenju je nepojmljivo, da po skoraj tednu dni preživetemu skupaj nismo vzpostavili nobenega pravega odnosa. Sama (in verjetno tudi mnogi drugi) nisem na koncu niti po imenu poznala vseh udeležencev. Res škoda! To je bila po mojem edina, a velika črna pika, na katero moram opozoriti.»

F. G.

Cesare Zavattini v Kulturnem domu

Cesare Zavattini pride v soboto v Gorico na dvodnevni simpozij o njegovem filmskem delu. Ta se bo pričel v auditoriju ob 16. uri popoldne. Napovedani so posegi številnih strokovnjakov in kritikov, predvidena je tudi debata. V to bodo segli tudi udeleženci laboratorija, ki je v teh dneh v Gradišču ob Soči. Simpozij se bo nadaljeval tudi v nedeljo.

Še prej pa bo Cesare Zavattini prišel v naš Kulturni dom, in sicer v soboto zjutraj ob 10. uri. Tu bodo predvajali njegov film «La verità». Po predvajanju filma se bodo udeleženci že prej omenjenega laboratorija pogovorili z Zavattinijem o njegovem delu.

Brez dvoma bo ta pogovor z znanim italijanskim filmskim ustvarjalcem veliko pripomogel k njihovu delu v enomesečnem laboratoriju. Na tem, na katerem so udeleženci iz devetnajstih držav, imajo vsak dan zanimive debate. Poročilom seveda sledi razprava, velikokrat v delovnih skupinah. Udeleženci iz drugih držav želijo zvedeti vse podrobnosti o italijanski pozivni filmski ustvarjalnosti in primerjajo obdobje realizma v njihovih deželah z italijanskim neorealizmom. Pobjudniki laboratorija so nam povedali, da je zamisel vsestran-

sko uspeła. V tem času so napravili tudi izlete v Benetke, Gradež in Oglej.

Najdeno okostje

Pri delih za popravilo pločnikov v Ulici Fanti, tik za kapucinsko cerkvo, so delavci našli okostje mlajše žene, za katero so iz zraven ležečega nagrobnika ugotovili, da je umrla leta 1920. Na tistem kraju je bilo med prvo svetovno vojno vojaško pokopališče. Možno je, da so tam v tem času in tudi po vojni pokopali tudi civiliste, saj je bilo prejšnje mestno pokopališče v Škabrijelovi ulici razorano od granat. Zelo verjetno je, da se na tem kraju nahaja pokopanih še kaj trupel.

Danes se ob 11. uri vrnejo v Gorico na Travniki otroci, ki so bili v počitniški koloniji v Savudriji.

DEŽURNE LEKARNE

TRŽIČ
«Al Redentore» — Ul. Fratelli Roselli, tel. 72340.

GORICA
«Bontoni Bassi» Raštel — tel. 83349.

Ob Merojevi knjigi «La Bataa»

Nujnost večjega soočanja med Slovenci in Furlani

V posegih nekaterih svetovalcev na zadnjih sejah deželnega sveta v Trstu je bilo čutili željo po razdelitvi naše dežele v dva dela. Najbolj se dani za to ogrevajo nekateri furlanski krogi in njih želja ni od danes. Akcijo zbiranja podpisov za o-samosvojitve Furlanije (v sklop katere naj bi poleg Pordenona spadala tudi vsa goriška pokrajina) je v Vidmu sprožila neka tamkajšnja zasebna radijska postaja in pravijo, da so v nekaj tednih zbrali že več deset tisoč podpisov. Podobne ideje smo čuli letos spomladi na deželnem kongresu Furlanske gibanja. V odlični te stranke, so nalašč izbrai za kraj svojega kongresa Gorico, ker menijo, da je to mesto furlansko. Nekaj cukrekov so jim darovali pred leti goriški demokristjanski mestni o-četje, ki so deželni avditorij nazvali z naslovom «avditorij furlanske kul-ture». Z naše strani bi lahko pri-pomnili, da je furlanska kultura v Gorici igrala svojo vlogo, vendar, če pregledamo vse zgodovinske vire in vse dokumentacije, veliko manjšo od slovenske kulture v tem mestu.

V Vidmu je v zadnjem času veliko pobud za avtonomijo Furlanije, za nekaj «Los von Triestl». Parole o avtonomiji Furlanije, o kolonizacij-skih težnjah Tržačanov najdejo ugod-na tla. Ne le med tistimi, ki se za-ozemajo za samostojno furlansko po-litično stranko, kot je npr. Furlan-ko gibanje, marveč tudi med voliv-ci in tudi vodilnimi kadri strank, ki imajo vsedrjavno obeležje. Demokri-tizem, deželni odbornik za ga-filološkega društva, je v prvih uratah tistih, ki si prizadevajo upo-ve nekeje ustavi, ko ne more ali ne želi predrski s furlansko v šolo. Po-doben je primer komunističnega po-slanca Baraccettija, ki je na zad-njem pokrajinskem kongresu videm-ske komunistične federacije zavzel zelo odločno avtonomistično stališče, bil pa je potisnjen v kot. Demoprole-taree Cavallo je spet eden tistih, ki grede v tej svoji furlanski vnemi ze-pot je ubral socialist Bravo odkar je na čelu videmske trgovinske zbor-afirmaciji Furlanije z geslom «Ma-de in Friul» za izdelke proizvedene o tej pokrajini. Najbrž pa so najbolj eklatantno pokazali svojo moč in že-bjo po predominantnosti vodilni lju-di v sedanje deželne koalicije ko so v odbor dali veliko večino svojih lju-di iz videmske pokrajine, kar je do-kaz, da sta Trst in Gorica izgubila vsako peljavo.

Slovenec, ki ne sledi dogajanju v Furlaniji bi se najbrž vprašal kako je do vsega tega prišlo. Ni to pojav podoben tistemu, ki je botroval na-stanku in razvoju Liste za Trst? Že-rtovnosti ima svoje globoke korenine o preteklosti, v dejstvu da so mo-truhom, to že v prejšnjem stoletju ko so se izselili v Južno Ameriko, v avstrijske in nemške dežele, ko so pomagali graditi transibirsko že-

leznico. Povsod so jih tretirali sla-bo. Bivši poslanec Marangone, sin izseljenca, rojen nekje na Nemškem, je na svojih shodih rad povedal, ko je govoril o furlanskih izseljencih: «Vsi so nas imeli za Zigeinerbande!» Pa so furlanski izseljenci pridno de-lali in povsod uspeli. V Furlanijo pa so se v zadnjih sto letih priselili dr-žavni uradniki in drugi iz drugih po-krajin Italije, tako da je danes v mestu Videm italijanščina prevladala nad furlansko in osrednji videmski dnevnik noče objaviti besedice v furlanskem jeziku, pa čeprav bi šlo za pčano osmrtnico.

Prav je, da povem, da sem neka-tere ugotovitve v tem članku povzel po knjigi, ki jo je napisal Roberto Meroi (Robert Meroji po furlansko) in ki je v založbi Ribis izšla v Vid-mu letos maja. Naslov knjige je «La Bataa. Sei anni di cronaca dal Friu-li». (Bitka, šest let kronike iz Fur-lanije).

Gre v tej knjigi pravzaprav za izbor člankov napisanih v italijan-ščini in furlanščini, ki jih je Meroi objavil v raznih listih v letih od po-tresa sem. Članki so bili objavljeni v Il Gazzettino, La Vita cattolica, Il Punto, In Uaita, Int Furlane, Il Manzanera, Mandi. V knjigi so se-daj zbrani kronoško in po argu-mentih ter nudijo precej obširen pre-gled na to kar mislijo Furlani o de-želi in o sožitju s Tržačani v njej.

Kar od vsega začetka lahko ugo-tovimo, da so misli izražene v teh Meroievih člankih zelo raširjene med Furlani. Ko sem prebral članke o državnih dotacijah Trstu, o favorizi-ranju tržaške univerze na račun vi-demske in o «spletkah» tržaških a-kademijskih krogov proti odprtju sa-mostojne furlanske univerze v Vid-mu, o zakonih 546 in 828, o trgovin-ski žilici Tržačanov, o velikih infra-strukturah preko Furlanije, ki so v interesu tržaškega pristanišča, sem se spomnil vseh pogovorov, ki sem jih ob raznih prilikah, včeraj in danes, imel z najrazličnejšimi furlanskimi ljudmi. Prepričani so, velikokrat tudi upravičeno, da so bili in so Tržačani privilegirani. Zaradi tega so skoro z odrešenjem sprejeli zahtevo Liste za Trst, da bi se dežela razdelila v dvoje. Vendar pa listarjem opore-kajo in hočejo da bi prišla Gorica v sklop Furlanije.

Tudi Meroi zagovarja to tezo, ven-dar kot velika večina Furlanov, zgo-dovine v celoti ne pozna. Zanj je do-volj, da je bila Goriška v sklopu oglejskega patriarhata in kasneje Pa-trie dal Friul. Ne upošteva dejstva, da niti v Gradežu niti v tržiški Bi-zjakariji nimajo italijanski ljudje nič skupnega s Furlani. Še manj pa u-pošteva dejstvo, da je še danes Go-rica narodnostno mešano mesto tu-di s slovenskim prebivalstvom. Fur-lanija se pričinja v Ločniku in v Gorici smo imeli in imamo le nekaj furlanskih jezikovnih otočkov.

O vsem tem bi se dalo veliko raz-pravljati. Vendar smo doslej največ-krat naleteli na gluha ušesa. Meroie-va knjiga daje še en razlog za večji dialog med Slovenci in Furlani

MARKO WALTRITSCH

Skupno s tržaškimi tovariši Rodu modrega vala Tudi goriški taborniki v Završnici nad Žirovnico

V sredo zvečer so se z letnega ta-borjenja v Završnici nad Žirovnico vrnili taborniki Rodu Modrega vala. Skupina gorških tabornikov je bila na tem taborjenju dobro zastopana, lahko bi rekli, da je bila s tega a-spekta letošnja sezona najbolj uspeš-na. Pričakali smo jih v Podbrdu ter se z njihovim vlakom peljali do Nove Gorice. Med potjo smo se z nekaterimi člani gorške čete zausta-vili v nadse zanimivem pogovoru. Iz njihovih ust smo zvedeli določene stvari, ki so nam bile prej neznane. Fabio Gergolet je nekatere med nji-mi vprašal kako je bilo:

DANJEL LAKOVIČ - POTRES

doma je iz Doberdoba. V Doberdobu je taborniška družina Presihajočega jezera posebno številna, zato so prijatelji v taborni-ški organizaciji pri-vabili še brata Po-tresa v člansko struk-turo. Na ta borjenju je bilo bratu Potresu iz-redno lepo, posebno pa so ga navdu-ševali izleti (izlet na Ajdno je bil v tem pogledu prava špica). Kljub vsemu pa je bil kar vesel, da je lahko zopet objel starše in se vrnil v Doberdob.

ROBERT ČEVDEK - KONDOR

je iz Sovodenj. To je bilo njegovo dru-go taborjenje. Lani je bilo njemu bolj zanimivo, saj je mo-ral opravljati prvi taborniški izpit in je bil vseskozi bolj aktiven. Rad je obi-skoval gozdne šole, navdušila ga je gozdna šola o strupenih in nestru-penih rastlinah. Slovenija je bratu Kondorju zelo všeč in se bo zato na taborjenje še vrnil.

KETTY KLANČIČ - PLANIKA

živi na Poljanah in povedala nam je, da ji je sicer dežur-stvo v kuhinji všeč, vendar bi rada od-pravila pomivanje menažk. Želela bi, da bi imeli nogo-stejše stike z drugi-mi taborniškimi odredi in to ne le na nivoju vodstev. Sestra Planika je raje postavljala kot razdirala ta-bor, to pa zato, ker je rada naprej razmišljala kakšno verjetno bo živ-ljenje na taboru. In ni bila razoča-rana...

ANDREJ PAHOR - KLJUNAŽ

je iz Jamelj in je do svojega imena prišel ob listanju knjig; videl je sliko živali, ki mu je bi-la posebno všeč — to je bil kljunaž. Na taborjenje se je odpravil, ker mu je življenje v naravi všeč. Rad je si-ker tudi obiskoval sestanke taborni-ške družine, vendar je taborjenje v primerjavi s sestanki super doži-vetje. Akcija na drva bratu Klju-nažu ne diši posebno, raje je brcal žogo s fanti iz Žirovnice.

ALEŠ NANUT - TIGER

je iz Štandreža. K tabornikom je začel zahajati ker je tam imel dosti sošolcev in prijateljev. Ta-borjenje mu je bilo bolj všeč, kot si ga je predstavljal; na taborjenju so ga po-sebej privabili taborni ognji. Brat Tiger se veseli «škečov» (na tabor-jenju je tudi sam nastopal) vendar tudi rad poje. Najraje «intonira» ta-borniško himno Naša pesem.

VOJKO PAHOR - PUNT

Goričan, spada med veterane, saj je v taborniški organiza-ciji celih pet let. Ne strinja se z od-ločitvijo, da so zni-žali starostno mejo (sedaj se lahko u-deležijo taborjenja tudi murni, ki so stari od 8. do 10. leta) prisotnih na taboru. «V lepih časih», ko je bilo v taborniški orga-nizaciji več reda in disciplne, pravi brat Punt, je bilo boljše. Po nje-govem mnenju bi bilo absolutno zgre-šeno, če bi taborniška organizacija postala le kolonija za otroke.

DAVID ČERNIČ - MONSUM

stanuje v Gabrjah in bi rad takoj po-zabil na številna kazenska dežurstva, ki jih je moral pre-stati. Niti stražaril ni posebno rad, saj so po njegovem mnenju nočne stra-že pravo dolgočasje. V zameno pa se je brat Monsum posebno rad ude-leževal akcij na drva, ker se mu je s tem nudila odlična priložnost za prost sprehod po gozdovih.

DAMJAN PRIMOŽIČ - SOKOL

z Oslavja se je že lani udeležil tabor-jenja, a kot murn. Brat Sokol pravi, da se mu je godilo boljše lani, ni mu bilo treba delati ve-liko, ker so za njih skrbela starejša se-stre. Lani je bil v ocenjevalni ko-misiji za red in čistoto v taboru in pravi, da je bil red v taboru mur-nov lani večji. Ne mara izletov, ker so le vir truda in žuljev. Prija mu da vsako toliko poje (obilno) porcijo klobas z jajcem in... puding seveda.

MARKO LUTMAN - MONTAŽ je že celo desetletje pri taborniški organizaciji. V Završnici nad Žirovnico je bil njegov enajsti tabor. Ker je letošnji tabor tudi sam vodil smo ga vprašali za oceno akcije je naslednje: «Letošnji tabor je bil zelo naporen, to pa iz dveh aspektov: prvič, ker smo imeli zelo visoko število udeležencev (140), drugič pa ker je bilo vodstvo za oba tabora dejansko eno samo. To zaradi tega, ker smo imeli izredne težave za sestavo primerne kadra. Javno je bilo življenje v taboru bolj improvizirano kot ostala leta, vendar bi lahko ocenil letošnji tabor kot uspešen.

Letos slavimo 30-letnico ustanovitve Rodu modrega vala. V okviru proslav našega jubileja bomo od 26. do 28. avgusta priredili zlet tabornikov Slovenije. Ob Soči, na zemljišču, ki ga je nudila sovođenska občinska uprava, se bo zbralo 300 tabornikov iz zamejstva in iz ma-tične domovine. To bo za nas organizacijsko najbolj zahtevna akcija letošnje sezone, zato bomo vse svoje moči osredotočili na to izjemno manifestacijo. Zlet bo množičnega značaja, saj hočemo čim širšemu krogu ljudi prikazati delovanje naše organizacije. V ta namen bomo priredili športni in kulturni dan, poleg skupnega tabornega ognja seveda.

Ob tej priliki bomo ponovno skušali navezati tesnejše stike s tabor-niki iz Slovenije, saj nismo bili v zadnjem obdobju v tem pogledu posebno aktivni. Na zlet smo kot goste povabili tudi skavtsko orga-nizacijo s katero smo v zadnjih časih zopet začeli dialog»

Drago Sedmak Fašizem na Goriškem v letu 1923

Zanimiva je tudi njegova misel o slovenskih fa-šiji, ko je dejal: «Vsaka beseda Dantejevega jezika, ki jo izvlečemo iz tujerodca z namenom asimilacije, pomeni pridobitev za italijansko domovino. Oddelki na mejah naj pomnijo, da imajo v mejah Italije, začetnih od Boga in zgodovine, vsi državljani ena-ke pravice in enake dolžnosti.» Kako zveneče besede za nizkotne namene. Bistvo slovenske snoparije (fa-šizma) naj bi bilo po njem asimilacija, ki naj bi jo pomagali širiti ti slovenski lizuni.

Goriška cona je bila predstavljena s sledečimi fašiji: Gorica, Ločnik, Podgora, Renče, Bilje, Prva-sko, Šturje, Ajdovščina, Dornberk, Steverjan, Koj-kanal in Miren, ki se tedaj pojavi prvič in dotlej se ni bil omenjen na nobeni prireditvi, niti ni bilo novic o njegovih uradni ustanovitvi.

Največ razburjenja med slovenskimi fašiji je vzbudila novica, da se je slovenski duhovnik Franc Hočevar kot zastopnik riherberškega fašija, udeležil tega kongresa. Že v eni izmed naslednjih števil je «Edinost» prinesla popravke, ki ga je poslal poli-tični tajnik fašija v Dornberku N. Salvatore, v ka-terem je trdil, da je Franc Hočevar zastopal njihov

6. fašij. Končno se je oglasil tudi Hočevar sam in za-pisal, da mu cerkvena oblast prepoveduje politično udejstvovanje in da ne bi nobena stran nič pridobi-la, če bi se on vpisal v fašij, ker nima nobene možnosti za aktivno politiko. Zatrdil je, da se je 8. aprila mudil privatno v Vidmu in slučajno zašel na kongres. Zapisal je, da je opazil prijazne poglede ostalih «črnih srajc», ki so ga z zanimanjem opa-zovale. Na koncu pisma je zapisal, da on nosi črno srajco že 12 let in da je spoznal, da se moderni svet vrača k črni, duhovniški barvi. Pripomnil je, da spoštuje vsako politično prepričanje.

Vsekakor je duhovnikovo pojasnilo naredilo ko-nec borbi fašijev, da bi si prisvojili «kongresnega udeleženca» — slovenskega duhovnika. Sicer pa bi bilo dokaj čudno slišati za slovenskega duhovnika, ki bi bil fašističnega prepričanja, če vemo, da so se v tem času začeli fašistični napadi na škofa Se-deja in slovensko duhovščino, ki se očitno ni vti-kala v politiko, kot se je furlanska, oziroma so se Popolari.

Ob ustanovitvi fašija v Rihemberku (Braniku) so se takoj pojavile časopisne notice o tem, koliko srajc je premenjal predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev Vincenc Cigoj, ki je bil doma iz za-selka Cvetrož pri Rihemberku. Po nekaj člankih in popravkih so ugotovili, da je štirikrat zamenjal sraj-co. 1911 je bil cesarski kraljevi žandar in se pri-dušal na slavo Avstrije ter presvitlega cesarja. 1913 je bil starosta Sokola v Rihemberku in je vpil: «Kdor Slovan, ta Sokol, Slovan na dan!». Leta 1919 je pri-segel komunizmu (kje je časopis dobil podatek o komunizmu pri nas leta 1919, avtorju ni znano), 1923 pa je dejal na gavge komuniste, Bog živi fašiste.

Kljub napaki o komunizmu v Italiji je dopisnik na-zorno prikazal za kakšnega človeka je šlo. Ne sme-mo pozabiti, da je bil nekaj časa po vojni izredni občinski komisar.

Da so fašisti zbirali okrog sebe ljudi z določeni-mi «kvalitetami», je dokazalo zborovanje fašija na Dobrovem v drugi polovici aprila 1923. Na njem je dr. Armando D'Ottone, glavni organizator fašizma v Brdih in politični tajnik fašija na Dobrovem, govoril o delu tega fašija v zadnjih šestih mesecih. Dejal je, da vsak dan prihajajo nove prošnje za sprejem in da jih rešujejo s preudarkom, ker fašistom ne gre za številčnost, ampak za kvaliteto.

«Najkvalitetnejši člani», ki so bili izvoljeni v fa-šistični direktorij na Dobrovem, pa so bili: Ciril Sim-čič, Viljem Toroš, D'Ottone, Alojz Markovič ali Mar-kočič, Josip Zamar in Karl Kodermac. «Goriška Stra-ža» je zapisala, da bi D'Ottone bil edini fašist na Dobrovem, če bi res toliko dal na kvaliteto.

Zanimiva je tudi socialna sestava tega direkto-rija. Viljem Toroš je bil brez poklica, Alojz Marko-vič oz. Markočič, Zamar, Kodermac in Simčič pa so bili kmetje.

V Brdih so se v tem času začele organizirane gonje proti domačim slovenskim županom. Najprej se je pojavila vest, da kojščanski fašisti napadajo župana Franceta Obljubka. Fašisti naj bi bili krivi, da je komisar Bignami izvedel preiskavo, ki pa ni prinesla zaželenih rezultatov. «Goriška Straža» je trdila, da je to delo nekaj koristolovcev, ki strahu-jejo celo občino. Res je, da se je takrat morda za-čela kakšna gonja proti županu Obljubku, toda on ni bil odstavljen, kot je bil Jožef Gradnik, župan v Medani.

Prvi dan nogometnega četverboja za «trofejo Zanussi»

Malo gledalcev in poprečna igra

Vasco de Gama v prvi tekmi premagal moštvo Eintrachta
Veliko pričakovanje za drevisnjo tekmo Udinese-Real Madrid

Vasco de Gama — Eintracht 2:1
(2:1)

STRELCI: Celso iz enajstmetrovke v 20. min., Mohr v 24. min., Ermani v 40. min.

VASCO DE GAMA: Alacio, Galvao, Chagas, Joao Luis, Amauri, Celso, Pedrinho, Ermani, Serginho, Marcelo (od 75. min. Dudu), Marquinho.

EINTRACHT FRANKFURT: Juerens, Schreml, Falkenmayer, Körbel, Eymold, Sziedat, Berthold, (od 55. min. Kroth), Trieb, Borchers, Mohr, Svensson.

SODNIK: Agnolin (Bassano del Grappa).

GLEDALCEV: 3.000

LIGNANO SABBADORO — Mednarodni nogometni četverboj za «Trofejo Zanussi» se ni pričel najbolje. Na včerajšnjem prvem sre-

čanju v Lignanu med brazilskim moštvom Vasco de Gama in zahodnonemškim Eintrachtom se je zbralo le bornih 3.000 gledalcev, poleg tega pa tudi obe moštvi nista pokazali kaj prida dobre igre. Skratka, organizator je pričakoval povsem drugačen začetek te prireditve.

Tako Brazilci kot zahodni Nemci pa so včeraj povsem razočarali. Jasnó je bilo, da sta obe ekipi še daleč od najboljšie forme, saj sta moštvi igrali nepovezavno, brezglavo in skrajno neučinkovito.

Izkazali pa so se nekateri posamezniki, med katerimi velja predvsem omeniti mladega Brazilca Ermanija, ter nogometaša Eintrachta Mohra in Svenssona.

Srečanje se je odločilo že v prvem polčasu, ko so padli vsi trije zadetki. Brazilci so najprej povedli s

Celsom, ki je uspešno izvedel enajstmetrovko. Zahodni Nemci, ki jih vodi jugoslovanski strokovnjak Branko Zebec, so takoj odgovorili in tudi zasluženó izenačili z Mohrom. Najboljši mož na igrišču, mladi Ermani pa je v 40. min. po solo akciji dosegel zmagoviti zadetek.

Zaman so bili nato v drugem polčasu napadi zahodnonemškega moštva. Izid je ostal nespremenjen in tako si je Vasco de Gama priboril pravico igranja v velikem finalu.

Že drevi pa je pričakovati povsem drugačen «spektakel», ko se bosta v drugi tekmi tega turnirja v Vidnu, s pričetkom ob 21. uri, spoprijela domači Udinese in slavni Real Madrid. Obe moštvi, kaže, bosta igrali v popolnih postavah in seveda v središču pozornosti bo zopet slavni Zico.

Na ženskem košarkarskem SP

«Plave» zopet praznih rok

Bolgarija — Jugoslavija 78:73
(38:31)

JUGOSLAVIJA: Šuka 2, Božinović, Komnenović 6, Čangalović, Krivokapić 5, Vangelovska 9, Golić 3, Dornik 22, Majstorović, Perazić 18, Dekleva 4, Uzelac 4.

SAO PAULO — Nadaljuje se trnova pot jugoslovanske reprezentance na ženskem SP v Sao Paulu.

Jugoslovanke so namreč tudi po šestem kolu ostale praznih rok in so seveda same na zadnjem mestu lestvice še brez osvojene točke.

«Plave» so v šestem kolu izgubile proti Bolgariji, in to le za pet točk razlike. Imele so tudi možnost, da bi premagale sicer favorizirane Bolgarke, v ključnih trenutkih pa jim je zmanjkalo moči.

Ceprav do konca izločilnega dela manjka še eno kolo, pa je že jasno glede finalnega srečanja za zlato kolajno. Proti Sovjetinjam, ki so si pravico nastopa v velikem finalu zagotovile že pred nekaj dnevi, bodo igrale predstavnice ZDA.

IZIDI 6. KOLA

Bolgarija - Jugoslavija 78:73 (38:31)
ZDA - Južna Koreja 82:66 (45:30)
Brazilija - Poljska 84:72 (39:37)

LESTVICA

Sovjetska zveza 12; ZDA 10; Bolgarija, Brazilija, Kitajska in Južna Koreja 6; Poljska 2; Jugoslavija 1.

● HINAULT OPTIMIST. Francoski as Bernard Hinault je včeraj izjavil, da želi v prihodnji sezoni spet nastopiti na številnih dirkah in da bo skušal osvojiti prvo mesto tako na «Touru» kot na «Giro».

● FRANCESCO MOSER je osvojil prvo etapo mednarodne kolesarske dirke po Norveški.

● MORENO ARGENTIN. Italijanski kolesarski prvak, je včeraj osvojil prvo mesto na mednarodni kolesarski dirki za «Pokal Sabatini». Na drugo mesto z rahlo zamudo se je vrstil Davide Cassani, tretji pa je bil Spanec Marino Lejarreta.

Po velikem uspehu italijanske jadrnice

Azzurra in milijarde...

«Azzurra», italijanska jadrnica, ki nastopa na tekmovalni «America's cup», se je z zmago nad avstralsko jadrnico «Challenge 12» uvrstila v polfinale tega tekmovalja, ki ga lahko imamo za svetovno prvenstvo v tej športni panogi.

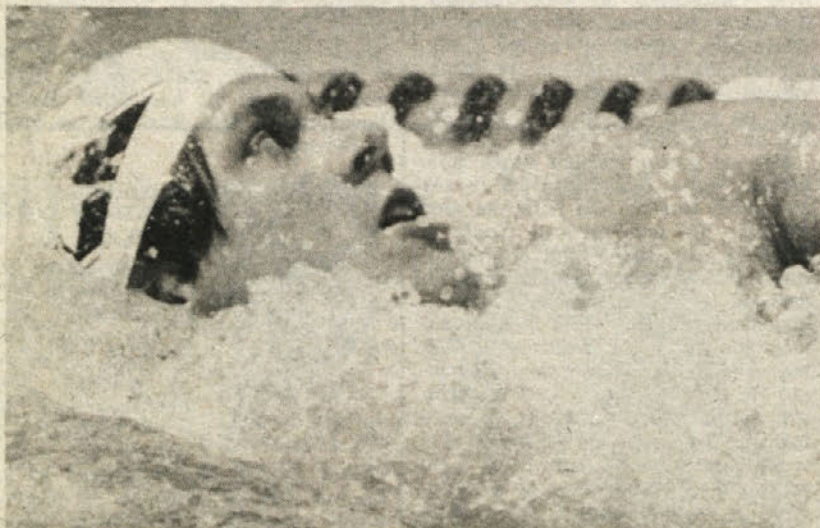
Glede na dejstvo, da je prvič, da se ena italijanska jadrnica udeleži tega tekmovalja in da je ta uspeh, uvrstitev v polfinale, bil povsem pričakovana, je jasno, da so včeraj po zmagoviti regati s «Challenge 12» številni navijači italijanske jadrnice bučno pozdravili uspeh.

Uspeh Azzurre pa je toliko bolj pocun glede na to, da je njen neposredni tekmovalc za tretje mesto «Canada 1» doživel poraz in so si zato Italijani zagotovili tudi matematično končno tretje mesto na lestvici. Ta uvrstitev pa je velikega pomena, saj se bo tako Azzurra v

polfinalu pomerila z angleško jadrnico «Victory 83», proti kateri bi lahko celo imela Azzurra možnost, da se uvrsti v finale. V drugem polfinalnem srečanju se bosta pomerili jadrnici «Canada 1» in «Avstralija 2». Tu so nesporni favoriti Avstralcji, ki so doslej dokazali, da so praktično nepremagljivi.

Glede Azzurre so včeraj na izrecno vprašanje novinarjev objasnili vsoto denarja, ki je bila potrebna za pripravo te jadrnice. Skupno je doslej Azzurra stala šest milijard lir. Glede na dejstvo, da so začeli s pripravo Azzurre pred dvema letoma, lahko sklepamo, da je doslej vsak dan Azzurra stala osem milijonov lir. Če pa vzamemo v poštev število regat tega tekmovalja (42 v teh kvalifikacijskih kolih), na dlanj je, da je vsaka regata stala približno 143 milijonov lir.

Podvig Američana Careya

Tako je Američan Rick Carey plaval na državnem prvenstvu ZDA in obenem tudi izboljšal svetovni rekord na 200 m hrbtno s časom 1'58"93. Prejšnji rekord je bil last Johna Naberja (1'59"15) in je bil star kar sedem let.

Slovensko balinarsko prvenstvo

Drevi v Nabrežini nagrajevanje in družabni večer

Po 14 kolih se je v sredo končalo tretje zamejsko balinarsko prvenstvo, ki ga je priredila balinarska komisija ZSSSI.

Kot je bila že prejšnja leta navada, se bodo drevi zbrali nastopajoči balinarji s svojimi soprogami na prireditvenem prostoru SD Sotgia v Nabrežini, kjer bo nagrajevanje v smislu nastopajočih ekip in družabni večer s piknikom. (B. S.)

● BOKS — Italijanski boksarski prvak v lahki kategoriji Sebastiano Sotgia je ohranil naslov državnega prvaka, ker se je njegov dvoboj z izizvalcem Lorenzom Paciuolom končal s prekinitvijo. Sodnik pa je prekinil srečanje in dosodil eno test zaradi ran, ki sta jih utrpeli oba boksarja.

TURNIR V INDIANAPOLISU

Mima Jaušovec izločena v četrtfinalu

INDIANAPOLIS — Jugoslovanki Mimi Jaušovec ni uspel podvig, da bi se uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega turnirja v Indianapolisu. V četrtfinalu je namreč izgubila proti Madžarki Temisvarijevi, in to dokaj prepričljivo z 0:6, 1:6.

V moški konkurenci je Italijan Corrado Barazzutti v drugem kolu premagal Liptona (6:3, 6:2). Claudio Panatta pa je izgubil proti Perezu (5:7, 0:6).

● OLIMPIJSKE IGRE. Irak bo nastopil na olimpijskih igrah v Los Angelesu. To je izjavilo vodstvo iraškega olimpijskega odbora. Odločitev pa je padla, potem ko se je nastopu na OI v Los Angelesu odrekel Iran.

Jutri v prijateljski nogometni tekmi

Gorizia-Triestina

Jutri, 6. t.m., bo na Rojcah sicer že tradicionalno nogometno srečanje med domačo Gorizijo, ki bo letos nastopila v prvenstvu C-2 lige, ter tržaškim drugoligašem. Za obe enajsterici bo to zanimiv preizkusni kamen pred pričetkom tekem za italijanski pokal.

Če so Tržačani že pokazali, kakšno je njihovo ogrodje, bo sobotno srečanje prvi uradni nastop nove postave Gorizije, ki je v primerjavi z lanskim letom skoraj v celoti zamenjala postavo. Več boljših igralcev, ki so igrali v lanski sezoni, je namreč obleklo dres drugih ekip in od starejših so ostali le vratar Hlede ter branilca Grillo in Lazzara.

Novih igralcev je več. Iz Vidma, na posodo, so prišli Peressotti, Bacchetti, Zilli, Antonutti in Da Dat. Od

Moše so kupili Cresto ter napadalca Bernardela in Bogarja od Pro Romana. Ekipo pa bodo sestavljali še nekateri mlajši igralci goriške mladinske postave, in sicer Polesello, Bonetti, Parente in Righini. V napadu pa bo igral tudi Sartori, ki je v lanski sezoni nastopal za Mariano. V teh dneh pa je tehnični vodja ekipe Marino Lombardo najavil napuk izkušenega igralca Luigija Del Nerija, 33-letnega veznega igralca, ki je do pred nekaj leti igral v prvi zvezni ligi. Prihod Del Nerija bo nedvomno okrepil sredino igrišča goriške enajsterice.

Sicer pri goriškem tretjeligašu so optimistično razpoloženi. O tem se bo lahko tudi sami prepričali v soboto, ko se bodo Goričani srečali s tržaško postavo. Srečanje se bo pričelo ob 21. uri. (pr)

EP v bezbolu - «azzurri» visoko zmagali

V nadaljevanju evropskega prvenstva v bezbolu je včeraj Italija odprla vila Francijo kar z 32:0.

Po včerajšnji visoki zmagi so prisotni časniki v Grossetu vprašali predsednika italijanske bezbolne zveze Bruna Benecka, če je Italija praktično že osvojila naslov evropskega prvaka. Beneck je odgovoril, da je vprašanje evropskih prvakov še povsem odprto in potrebno bo počakati na sklepne dvojboje z Nizozemci.

Rally - Šved Blomqvist v vodstvu

Šved Stig Blomqvist je zmagovalec prve etape «Rallyja po Argentini». Na drugem mestu tega tekmovalja je trenutno Finec Hannu Mikkola na tretjem pa Kenijec Sekter Mehta. Vsi trije tekmujejo na vozilih audi 4.

Tenis - polfinalni turnirji za mlade

Danes se bodo začeli polfinalni turnirji pokalov «Valerio» in «Sotgia», ki sta pravzaprav evropska prvenstva za teniške igralce pod 16 letom. V moški konkurenci («Pokal Valerio») bosta dva taka turnirja v Benetkah in Mariboru. Tekmovalja v Benetkah se bodo udeležili Norveška, Romunija, Velika Britanija in Italija. V Mariboru pa bodo nastopili Švedska, Madžarska, Avstrija, Monako in Jugoslavija.

V Mesagnu (Brindisi) pa bo na sporedu polfinalni turnir «Pokala Sotgia», ki je inačica pokala Valerio v ženski konkurenci. Tega tekmovalja se bodo udeležile Francija, Avstrija, Jugoslavija in Italija. Turnir se bo začel pred srečanjem med Italijo in Jugoslavijo.

Afriška atletika pred bližnjim svetovnim prvenstvom v Helsinkih

Koliko naslovov v Afriko?

Od legendarnih časov bosonogege maratonce Abebe Bikile se ob vsaki veliki mednarodni prireditvi vže zanimanje za afriško atletiko. Pričakovanja se večkrat končajo z blestječimi uspehi, vendar tudi z neuspehi. Vedno pa je afriški sloves slonel na tekačih. V začetku na srednjih progah po zaslugi Kenije, nato pa na dolgih, po zaslugi Etiopije. Velika revščina, ki je značilna za vse afriške države pa ni nudila možnosti pravega razvoja v širino. Celo izredni tekači iz Kenije niso v tem smislu pripomogli praktično ničesar, kajti čim so začeli redno nastopati v tujini, jih je «okužil» denar in svoje znanje so v glavnem izkoristili za graditev osebne blaginje ali pa odpotovali «na študij» v ZDA kot «tujci» v raznih univerzitetnih ekipah. Doma pa je šlo vse po starem.

Afrika se v Helsinkih predstavlja z razmeroma visokim številom kandidatov za svetovne naslove (celo do 6!) vendar skoraj brez vsake organizacijske strukture, kar je za celino, ki se bori z lakoto in žejo ne samo razumljivo, temveč tudi upravičeno. To pa pomeni, da bi bil velik uspeh, če bi se od vseh možnosti uresničila tudi samo ena.

Zanimiva sta na afriški celini dva atletska prerez: zemljepisni in družbeni. V vzhodni Afriki (Kenija, Etiopija in Tanzanija) prednjačijo tekači na srednje in dolge proge. Zahodna Afrika pa nudi predvsem sprinterje in skakalce, čeprav ne vrhunske kakovosti. Lažja telesna struktura vzhodnjakov in boljši vremenski pogoji naj bi bili razloga za te razlike. Poglavje zase so države severno od Sahare, ki tudi kulturno sodijo drugam in prednjačijo predvsem v tekih.

Iz družbenega vidika je opazna velika zaostalost žensk iz črne celine. Nobena ne more niti misliti na najbolj skromno uvrstitev in sploh jih bo v Helsinkih prva malo. Zanimivo pa je, da je razmeroma razvita ženska atletika v arabskih državah severno od Sahare, čeprav govori kulturna dediščina teh predelov proti ženski enakopravnosti.

Seznam možnih «afriških» panog se začneja s tekmo na 800 m. Možna kandidata naj bi bila Koskei (letos 1'44"40) in Maina (1'44"83), oba iz Kenije. Maročan Aouita (1'44"38) bo verjetno zastavil vse na 1500 m (3 minute 32"54), kjer je tudi brez navjavanja eden glavnih favoritov.

Paradna za Afriko naj bi bila teka na 5000 in 10000 m. Drobni Mohamed Kedir iz Etiopije naj bi bil glavni kandidat, presenetljivo pa Afričanov skoraj ni na letošnjih listah najboljših. Nikakor ne gre računati, da so vsi tekači pogoreli. Uspehi iz zimske sezone krosov so resno svarilo Evropejcem in Američanom. Etiopiec Bekele Debele bi lahko bil novo ime na dolgih tekih. Kenijec Rono je še naprej neznani «leteči predmet». Kenijo bi utegnili uspešno zastopati Some Munge, Kamau in Koech. V bor-

Na sliki: start teka na 5000 m v Keniji. 110 udeležencev za panogo na tekašišču

bo lahko poseže tudi kdo iz Tanzanije. Kenijsko ugodno tradicijo na 3000 m čez zapreke lahko nadaljuje Tuwei. Panoga ni v posebnem razvoju in čas 8'18"22 mu daje dobre možnosti.

Ostane še maraton. Tanzanijec I-kangaa je na igrah Commonwealtha podlegel samo de Castelli, tekel pa je le malo več kot 2 uri in 9". Na to

progo se lahko preusmeri tudi pri omenjeni Bekele Debele. Si pa predstavljate preplah, ki bi nastal, ko bi poročevalci in organizatorji, ki morali na hitro poiskati zastavo himno Lesota. Od tod je namreč bashane Rekabele, tekač, ki lahko preteče maraton v 2 urah 11' tudi težkih afriških pogojih?

Bruno Krimm

Razgovor z vaditeljico splošne telesne vzgoje na Goriškem Mijo Ušaj-Češčutovo

«Do boljših rezultatov samo s trdno osnovo»

V nadaljevanju naših intervjujev z raznimi vaditelji splošne telesne vzgoje na Goriškem smo se tokrat povežali z Mijo Ušaj-Češčutovo, dolgoletno vaditeljico in telesnokulturno delavko iz Gorice.

«Mija, kdaj si se odločila za vadalstvo in kakaj?»

«Za to delo sem se odločila leta 1967, ko me je kot 4-šolko nad tem navdušila moja profesorica telovadbe, Goričanka Nada Pavšič - Vondrova. Že naslednje leto sem šla v Partizanovo gozdno šolo v Mozirje, kjer sem postala učiteljica telovadbe na osnovni šoli v Mirnu. Po poroki sem leta 1968 prišla v zamejstvo, kjer sem se kako leto pozneje vključila v mestno društvo ŠD Dom, kjer vadiam še danes.»

«Kot vidimo, si dober del svojega življenja preživela v telovadnici. Zato mislim, da si med najbolj primernimi, da podaš kratko oceno o dogajanjih, ki si jim na tem področju sledila.»

«Omejila se bom le na delovanje pri ŠD Dom iz Gorice. Sekcija STV smo ustanovili konec šestdesetih let. Do pred nekaj leti smo telovadili v prosvetni dvorani pri Zlatem pajku, ki za šport zares ni bila najbolj primerna. Kljub vsemu pa se je vadbe udeleževalo vedno veliko otrok. Ko smo se pa preselili v čudovite prostore Kulturnega doma v Gorici, pa je, povsem nerazumljivo, število otrok začelo upadati. Nekaj krivde pri tem seveda nosi demografski padec prebivalstva, večja krivda pa je po mojem športno-političnega značaja. Tu gre omeniti predvsem slabe stike s šolami, nezadostno razumevanje in osveščanje staršev do koristnosti te športne zvrsti, pa organizacijske pomanj-

kljivosti društva. Če hočemo imeti dobre športnike, morajo le-ti obiskovati telovadnico že od tretjega leta starosti dalje, kajti brez dobre osnove res ne more biti dobrih dosežkov!»

«Kaj pa stiki in sodelovanje z ostalimi društvi z Goriškega, Tržaškega in Nove Gorice, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo?»

«Kar se tiče goriških društev, je naše delo usklajeno. Še več: na sestankih komisije STV pri TO ZSSDI, ki ji sama načelujem, je vedno prisoten tudi načelnik podobne komisije iz Nove Gorice, tako da na Goriškem in Novogoriškem delujemo po skupnih programih. Mislim, da je to edinstveni primer sodelovanja ob meji. Praksa je pokazala, da je edino tako sodelovanje ob meji pravilno in da bi morali tako sodelovati v vseh športnih panogah, kajti le vzajemna pomoč obeh mest ob izmenjavi izkušenj in trenerjev bo rodila zaželene sadove. Ob vsem tem pa, žal, šepa sodelovanje s tržaški-

mi društvi. Do neke mere je to tudi razumljivo, saj zaradi oddaljenosti je zelo težko vzpostaviti in negovati redne stike. Upati pa je, da bo bolje.»

«Mnogo je govora o preobremenjenosti naših osnovnošolskih otrok. Kaj misliš ti o tem?»

«Mislim, da naši otroci niso preobremenjeni. Le to je, da žal naša mularija nima ustaljenih delovnih navad. So pa tudi drugi dejavniki, ki vplivajo na to, da otroci ne zadržajo redno v telovadnici. Na žalost še vedno prevladuje mnenje, da je telovadba manj pomembna od drugih dejavnosti in da je to le privrsek določenemu načinu življenja.»

«Prihodnje leto je olimpijsko. Kaj meniš o zamisli, da bi v naslednji sezoni organizirali neke zamejske igre za osnovnošolce in to v poligonu, gimkanji s kolesi, minibasketu, miniodbojki, orodni telovadbi, ritmiki in še kaj?»

«Menim, da bi bilo to čudovito, čeprav organizacija take športne ma-

nifestacije zahteva izredno velik organizacijski napor. Taka prireditev bi bila izvedljiva le, če bi k sodelovanju pritegnili vse naše dejavnike, to je vsa društva, starše, posebno pa šole, ki bi lahko bile glavne nositeljice te akcije.»

Zapisal: Vili Prinčič

● SESTO FIORENTINO — Z zadetkoma Briascija v 61. in 80. min. je Genoa premagal Prato (C-1 liga) z 2:0.

● MODERNI PETEROBOJ — V Warendorfu v Zahodni Nemčiji se je v sredo pričelo 27. svetovno prvenstvo v modernem peteroboju. Po prvem dnevu je skupna lestvica naslednja: 1. Švica 3.270; 2. Češkoslovaška 3.240; 3. Francija 3.210; 4. ZDA 3.180; 5. Švedska 3.170; 6. Avstrija 3.140; 7. Anglija 3.130; 8. ZRN 3.120; 9. Italija 3.090.

Obračun športne dejavnosti v Beneški Sloveniji

Kukovac: «Večje sodelovanje med našimi društvi»

Čedadsko Slovensko planinsko društvo je edino organizirano športno društvo v videmski pokrajini ter uradno včlanjeno v Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Ob zaključku sezone, da bi povzeli krajšo oceno, smo se povezali s predsednikom SPD Čedad Jožkom Kukovcem, ki je izjavil naslednje:

«Ocena minule sezone je lahko pozitivna, saj smo v okviru našega planinskega društva izvedli vrsto zanimivih akcij. Sodelovali smo namreč na raznih planinskih shodi v matični domovini in v zamejstvu (v Načrtini), utrdili stike s planinci s naše interne družabne izlete. V zimskem času pa smo organizirali skupinske izlete na smučanje na Katin, ki so se letos še posebej obnesli.»

«Posebej pa moramo poudariti, da je nadaljeval Kukovac, da so letos naša društva pri raznih pohodih, izlete v hribe in podobno. To seveda ocenjujemo kot pozitivno, saj tako lahko širši krogi ljudi spoznajo planinstvo in leto tega športa. V prihodnje pa me-

nim, da bi bila potrebna v tej zvezi večja koordinacija in sodelovanje med beneškimi kulturnimi društvi in Slovenskim planinskim društvom iz Čedada.»

«Pred nami pa je že nova sezona. Za jesenski čas namreč programiramo redni občni zbor našega društva. Mislim, da bi moral biti ta občni zbor velike važnosti za naše društvo, zato ga bomo morali dobro in smotno pripraviti. Smernice, ki naj bi iz tega izšle, bi morale težiti k temu, da bi angažirali čimvečje število naših članov, tako da bi naše delovanje obogatili in razširili, obenem pa, da bi poiskali prave poti sodelovanja z obstoječimi slovenskimi društvi in organizacijami v Benečiji ter s planincij iz matične domovine. Ne nazadnje pa bo potrebno utrditi stike s slovenskimi planinskimi društvoma iz Gorice in Trsta. Vse to pa lahko dosežemo le z angažiranjem širšega števila naših članov, obenem pa s sodelovanjem vseh obstoječih beneških dejavnikov. Naša težnja pa mora biti tudi usmerjena v to, da se v videmski pokrajini med tujakšjo slovensko manjšino razvija športna

dejavnost in to v vseh možnih oblikah.»

«Za zaključek pa bi še omenil, da se bo naše društvo udeležilo v na-

slednjih mesecih raznih pohodov in proslav, ki bodo v Sloveniji in v zamejstvu v počastitev 40-letnice padca fašizma.»

Na tečaju, ki ga je pred kratkim vodil Peter Brumen, so se naši mladi košarkarji mnogo naučili

OBVESTILA

ZSSDI

obvešča, da v mesecu avgustu urad posluje od 8. do 12. ure.

TPK Sirena

obvešča, da se pred društvenim tere- nom v Barkovljah redno odvijajo ja- dralni treningi ob torkih in četrtnih, od 14. ure dalje. Treningov se lahko udeležujejo tudi mladi kadeti in ka- detinje, ki so komaj končali jadrna- na tečaja pri TPK Sirena.

Šahovska sekcija ŠD Polet

obvešča vse ljubitelje šaha, da je po- letni igralni čas vsak torek in petek ob 20. uri na sedežu v krožku Poleta, Ul. Ricreatorio. Toplo vabljeni.

ŠZ Bor

obvešča, da je stadion «1. maja» zaprt do 15. avgusta.

ŠZ Sloga

vabi na tradicionalni poletni praznik, ki bo v prostorih bazoviške zadru- ge, 6. in v nedeljo, 7. avgusta. Po- skrbnjeno bo za dobro kapljico ter za bogato izbiro jedi na žaru. Oba večera vas bo zabaval priznani ansambel TAIMS.

Danilo Lokar

POGOZDOVANJE KRASA

Trije manjši otroci, ki so ostali doma, so res prinašali in odnašali skode z mize.

Tako se je greh v stanovanju ustanovil in tu tudi prebival, kadar se mu je poljubilo. In polju- zapuščenca žena za las, za hip, za oddih pomirila. Takrat je udarilo z vsó silo znova po nji. Zamajala se je kakor drevo, ki stoji še pokonci, a ne veš, kako dolgo bo stalo, ker je nasekano. Srečavala za hrbotom, da se je oprijemala, se naslanjala na zid in da ni bila v koraku trdna.

Na to vzvišeno mučenico, na to svetlo trpinko v petem nadstropju hiše v Starem mestu, kjer sem prej živel, sem se spomnil, ko je začela Simeonka anežno bele ponjave, ki so dišale po braziljki in po prijetno kadila in se topila v ustih.

«Žena,» sem mislil, «kaj je to — žena?»

Videl sem, da stojim pred velikim vprašajem, nazaj, in sem se zamislil.

Stal sem pred skrivnostjo, to sem nekako razu- mel, in da me je ona ustavila, pribila na mesto, to tenke tančice, skozi katere je sijala luč. In nisem vedel, ko sem obstal, kako bi se približal.

«Od katere strani bi bilo lažje?» sem pomislil.

Toda nekega večera sem poskočil, ko sem zlezal v posteljo — ali sem se pognal do stropa? Ali je zeblo? Sam nisem razumel.

Vrgel sem odejo daleč od sebe in pri nogah mi je zacvel poln rt divjih hiacintov in rumenih narcisov naproti.

Tako glasno in sladko sem se zasmel, da je odmevalo po vsej hiši, in stekel gor v kamro. Pa je ni bilo.

Kam se je skrila? sem ugibal.

Takrat je planila izza vrat in zdrvela po stop- ničah kakor veriga.

6.

Stekel sem za njo, da jo primem za ušesa, pa kje je že bila Simka.

Naslednje dneve sva se glasno smejala, ko sva se pogledala, veselo je odmevalo po suhoti.

«Ali bi jih bila mogla pustiti na mizici pri po- stelji, kakor sem najprej storila?» je rekla in me debelo pogledala s tistimi velikimi, odprtimi črnimi očmi. «Ne bi mogla. Pa tudi dišalo je tako strupe- no. In tako sem ugibala in uganila in sam si videl.»

Oči so bile še večje, še bolj odprte in kazala je bele zobe v lepi vrsti.

Bila je dragocena, uganil sem jo.

Takrat, spomladansko pogozdovanje smo nekako končali, sem začel hoditi na lov. V začetku sem hodil v družbi, videl sem, kako to gre in kam ho- dijo. Da, po malem sem se le razgledal. Hodili smo v borove gozdove, ki ležijo na južni strani hribov, da varujejo Kras pred burjo. Razgledal sem se tam naokoli in kmalu spoznal, da je to vse skupaj ve- lika reč. Kaj pravim? Začel sem odkrivati naravo, začel s to veliko skrivnostjo in spoznaval vsak dan bolj živo, da je človek zajet v tem krogu, da je njen del, morda najlepši del, za trdno pa njen najdra- gocnejši.

Ali ni Simka, ki me je prva učila, kako se po- gozduje, kako se zatačne korenika, da se prime, kako se rahlja in potem zasipa ruša, tudi del skriv- nosti, del teh goščav? Med debli, v polmraku sem že večkrat uzrl njene razprte radovedne oči.

Tako sem pomislil.

In kakšen del in kakšna skrivnostnica! mi je odgovorilo — ali ne vidiš?

Da, zlivalo se je v eno, zaokrožilo se, se za- jelo kakor v kolobar.

Kmalu sem se odtrgal od lovske družbe, to me je samo motilo. Poznal sem zdaj njihove navade in kam hodijo, kje so njihove smeri. In ubral sem jo v nasprotno stran, da sem bil sam. Ker, če hoče biti s skrivnostnico iz oči v oči, kaj ne bi dal, da te nihče ne moti? Tako je tudi bilo.

Res je, da sem vzel včasih puško s sabo. Ali to je bilo bolj zaradi peska v oči. Nisem maral, da bi kdor si bodi prisluskoval mojim pogovorom. Vi- dijo te, kako korakaš, si popravljaš pas na rami pa si mislijo:

Aha, že vemo!

Toda ko sem bil zunaj, sem pozabil na vse take in podobne marnje.

Včasih se je zgodilo, da sem v zamišljenosti in sanjarjenju preždel ves dan v visoki rogovili sta- rega hrasta, ki je ostal iz davnine med mladimi

črnimi borovci. Bil sem, kakor pravijo lovci, na čakežu.

Ko sem zjutraj prišel, je še pobliskavala rosa spodaj na jasi v prvem soncu, in zvečer, ko sem se vzdignil, je že nalegala večerna in stoprav takrat sem se ovedel, kako sem se za dne oziral visoko proti nebu in zrl na sonce, na pot, po kateri se je vozilo vsak dan, visoko je bil tedaj razpet nebe- ški lok.

Včasih je prebegnila jaso veriga, opletala je tako šegavo s košatim repom kakor oblak in zavi- jala s smrčkom, kakor da mi ima res nekaj pove- dati. Kakor je nepričakovano prišla, tako jo je ne- pričakovano vzelo. V daljavi sem uzrl, kako je sko- čila z veje na vejo in se prevesila, a že pogrnala.

Kasno, tik pred mrakom, se je pripasel srnjak. Ni bil sam. Pripeljal je s sabo družino, dve srni in dva mladiča. A stopal je prvi in stopal kakor vitez po svojem dvoru, lahkono. Zvračal je glavo na desno in na levo zelo mirno, kakor češ:

Saj smo doma!

Gledal sem mu v razumne, mirne, črne oči in se spomnil:

«Kje si že srečal ta pogled?»

Zdelo se mi je, da je sedela Simka meni nas- proti in se strmo zazrla vame.

Nisem mogel treniti, tudi dahniti nisem mogel, vsa kolesca so se v meni obenem ustavila. V teh hipih sem šele oslutil razsežnost teh stvari.

Družina se je pasla na jasi mirno, zdelo se mi je, da se je pripeljala na oblaku, in zdaj se vozi oblak tičeno mimo mene. Mulila je enakomerno že ohlajeno travo in stopala v vrsti, kakor je prišla, srnjak s srčkanimi rožički spredaj, nato obe materi in dva mladiča zadaj. Bil je pač red v družini.

Samček in dve ženki! sem pomislil.

Potem me je zagrnila noč. Skozi gosto vejevje sem še opazil, kako se je ohlajal rob zlato rdeče razbeljenega oblaka nad morjem na zahodu, in stopal sem kar previdno. Če mi je poknila veja pod nogami ali sem zadel v škrbino med debelo nastla- nim igličjem, sem se zdrznil in postal.

Včasih sem se napolnil in stopal ob robu gajev. To me je posebno mikalo. Na eno stran odprta plan, bela luč in visoko nebo nad morjem. Na drugo stran mrak, skoro tema, zamolkla tišina, popolnoma zaklenjeno življenje v hosti, no, samo zase. Prime- rjal sem eno z drugim in prav veselila me je ta dvojnost. Sploh me je zdaj dvojnost življenja mikala in dražila, in kakor da se je nekaj odprlo, povsod sem jo odkrival.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1. modal (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in kulni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpc. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: poviš. 20%, IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa
Izdaja in tiska ZIT Trst

Upravitelji neapeljske KZE obtoženi popolne nesposobnosti

NEAPELJ — 53 neapeljskih zdravnikov, med njimi številni primariji, nameščenci bolnišnice San Gennaro, je državnemu pravdnstvu prijavilo upravnike krajevne zdravstvene enote št. 42. V prijavi je rečeno, da v omenjeni ustanovi nudijo zdravstveno pomoč v nemogočih sanitarno - higienskih pogojih, ki jih gre pripisati organizacijski in operativni nesposobnosti upravne odbora, ki da ni zmožen rešiti nobenega sanitarnega problema.

Pod krajevno zdravstveno enoto št. 42 poleg bolnišnice San Gennaro spadajo tudi bolnišnica Nuovo Pellegrini, Elena D'Aosta, Leonardo Bianchi in CTO. V omenjeni prijavi so navedene tudi specifične pomanjkljivosti, kot na primer pomanjkanje zdravil in posteljnine za paciente, hkrati pa tožitelji oznanjajo pojave neopravičene odsotnosti z dela in uporabo osebja v najrazličnejše namene, ki nimajo nič opraviti z zdravstvom. Od tod izhaja — piše v tožbi — huda škoda v higienskem pogledu in pomanjkljiva varnost osebja pri delu, kot seveda tudi bolnikov. V bolnišnici San Gennaro, zaključuje prijava, imajo ves dan prost vstop krošnjariji, tatovi, roparji in zasvojenici mamil...

Nepravilnosti pri zakupu vrečk za smeti v Neaplju

NEAPELJ — Predstavnik milanskega podjetja, ki izdeluje plastične vrečke za smeti, je tožil neapeljski občinski odbor zaradi domnevnih nepravilnosti, ki naj bi se bile dogodile leta 1981. Tedaj je namreč občinski odbor dal v zakup neapeljskemu podjetju dobavo plastičnih vrečk za smeti za vsoto šest milijard lir. Milansko podjetje, ki je izgubilo dražbo, trdi, da je isto neapeljsko podjetje prodalo v Bari enako količino vrečk za vsoto, ki je bila za tretjino nižja.

Administrator milanske tvrdke je mnenja, da je bilo neapeljsko podjetje prav zaradi tega nepravilno fa-

vorizirano. Čeprav je namestnik državnega pravdnika v Neaplju Gerardo Arcese po preliminarni preiskavi zahteval arhiviranje obtožbe, je bil preiskovalni sodnik drugačnega mnenja in formaliziral preiskavo. Tako je sedaj občinski odbor že pod generično obtožbo, posamezni obtoženci pa bodo prejeli sodno sporočilo, čim bo sodnik zbral še drugo gradivo in slišal predstavnika milanskega podjetja. Medtem pa se je izvedelo, da je neapeljski občinski odbor odkupil 8. julija letos od istega podjetja še za petnajst milijard in štiristopetdeset milijonov lir vrečk.

Polemike o sovjetskem govorečem slonu

MOSKVA — Primer sovjetskega slona Batira, atrakcije zoološkega vrta v Karagandi, buri duhove sovjetskih znanstvenikov. Medtem ko osebje karagandskega zoološkega vrta nima nobenih dvomov in je trdno prepričano, da Batir v resnici govori, saj imajo za to dokaze, posnete kasete in marsikaj drugega, trdijo na primer drugi, med katerimi nekdanji ravnatelj moskovskega zoološkega vrta, da gre za farso in da sploh ni mogoče, da bi sloni govorili.

Nihče ne dvomi, da bi lahko proizvajali zvoke, vendar od tega do dovršenih in smiselnih besed ali celo stavkov, je zelo daleč. Profesor Garut, največji sovjetski izvedenec za debelokožce, ki se je pravkar vrnil z znanstvenega potovanja po Latinski Ameriki je vest sprejel z navdušenjem. Gre za nekaj popolnoma novega in nezaslišanega. Tisočletja ni nihče slišal govoriti slone, je dejal Garut. Da bi ugotovili, ali je res ali ne, bo treba še mnogo preizkusov.

Če bi ne bilo stekla!

Nekaj takega se najbrž plete po tej ljubki mačji glavi, v kateri je gotovo več poželenja po slastnih ribicah, kot po sveži vodi v akvariju (AP)

«Rdeči milijarder» napoveduje popuščanje

PARIZ — «Evroizstrelki ne bodo nameščeni na evropskih tleh, Washington in Moskva se bosta pogodila». Take so napovedi Jeana Baptista Doumenga, človeka, ki kadar nekaj napoveduje, kar reče ne ostane brez odmeva med Francozi. V tem primeru bi res želeli, da ima prav, ker spor glede evroizstrelkov, čeprav njihova namestitve v Franciji ni načrtovana, budi burne polemike tudi v peti republiki, vključno z vsemi resnimi nesporazumi v vladajoči levici.

Jean Baptist Doumeng je francoski poslovni človek, toda ne kakršen bo: je milijarder, toda član francoske KP. V partijo je stopil med obema vojnama, ko je bil mezdni delavec pri bogatih veleposrednikih. V partiji je ostal tudi potem ko je stopil v klub najbogatejših Francozov. Koliko je pravi pravzaprav bogat, se točno ne ve, saj se v Franciji o teh zadevah ne govori. V Franciji ni popularno biti bogat. Domnevajo pa, da je Jean Baptist človek, ki plačuje najvišjo partijsko članarino na vsem svetu.

Po drugi svetovni vojni se je njegovo podjetje «Interagra» specializiralo pri prodaji kmetijskih pridelkov Vzhodu, pozneje pa se je preusmerilo tudi na trge tretjega sveta. V neki oddaji za Radio Montecarlo je Doumeng iz-

javil, da znaša skupna vrednost izvoza v Sovjetsko zvezo, v letošnjem prvem polletju, 7 milijard frankov.

Zakaj je «rdeči milijarder» tako optimistično razpoložen glede popuščanja napetosti? Pri svojih napovedih se opira na več ohrabljenih znakov. Med temi so: rezultati madridske konference, sporazum o prodaji ameriškega žita SZ, kredit milijarde mark, ki ga je nedavno izposloval za NDR Joseph Strauss. Splošno menijo, da je dobro seznanjen z vsemi dogodki: uživa velik ugled v Moskvi, a istočasno ima dobre poslovne stike tudi s svojimi zahodnimi kolegi. Prav gotovo pa mu pri napovedih pomaga tudi politični instinkt.

Doumeng je v resnici svojevrsten človek. Neki pariški desničarski dnevnik je ironično pisal, da je Jean Baptist brez dvoma edini francoski milijarder, ki verjame, da bo francoska levica žela uspehe pri obnovi države. On je gotov, da bodo socialisti in komunisti «rešili francosko gospodarstvo». Pripominja, da «razumno nezadovoljstvo» ljudi ne bo trajalo vedno, če se ne najde rešitev za brezposelnost. Po njegovem bi bilo treba takoj upokojiti kakih 500 visokih funkcionarjev, ki zavirajo vladno politiko.

Zanimiv poskus zaskrbljenega tovarnarja Z denarjem nad japonske kadilce

TOKIO — Japonci vsako leto pretvorijo v dim milijone dolarjev, pljučni rak pa je ena od redkih bolezni, ki neprestano večajo število svojih žrtev. Kljub temu pa na Japonskem kaj malo ali sploh nič ne storiijo, da

bi kajenju odvzeli njegovo privlačnost. V letalih in vlakih pogosto sploh nimajo oddelkov za nekadilce, cigaretni dim pa neizprosno ovija tudi tiste, ki bi si radi ohranili zdrava pljuča.

Posebno zanimanje je zato na Japonskem zbudila nenavadna kampanja nekega lastnika majhnega podjetja v mestu Suita, nedaleč od Osake. Tsutomu Ogava, predsednik in lastnik kemične tovarne «Jodogava kase» je ugotovil, da kajenje njegovih nameščencev podjetju prinaša veliko škodo: pogostoma obolevajo, neprenehno prižiganje cigaret jih sili v prekinjanje dela, s čimer zmanjšujejo tudi njegovo varnost, povrhu pa jih cigarete stanejo, kar zmanjšuje njihov življenjski standard z ozirom na nekadilce. Ko je eden od upravnikov tovarne umrl zaradi pljučnega raka, se je Ogava odločil spoprijeti s kajenjem, 1. maja letos, ko so na Japonskem že tretjič v letu dni podražili cigarete, pa je začel svojo kampanjo izvajati tudi v praksi.

Čeprav so mu od vsehposod svetovali, naj preprosto prepove kajenje in kaznuje kršitelje, je Ogava ravnal prav obratno. Dva tisoč jenov ali približno 15 tisoč lir mesečno je ponudil vsakomur, ki bo podpisal obvezo, da se odpove kajenju. Povrh pa je obljubil, da bo vsakih šest mesecev tistim, ki bodo obvezo spoštovali, iz-

plačal dodatnih 50 tisoč jenov, okrog tristo tisoč lir nagrade.

Ponudbo je pri priči sprejelo deset od osemdesetih nameščencev tovarne. Po nekaj tednih je prenehala kaditi še nadaljnjih dvajset delavcev, Ogava pa je odposlal pisma drugim preostalim, bolj trmastim kadilcem. V njih je pojasnil, koliko delavcem preostalih, bolj trmastih kadilcev. V njih je pojasnil, koliko delavcem preostalih, bolj trmastih kadilcev. V njih je pojasnil, koliko delavcem preostalih, bolj trmastih kadilcev.

Ogavi sedaj preostane le še upo- nje, da bodo svoje obljube držali sam pa trdi, da bo zvesto izplačeval nekadiške nagrade. Tako porabi denar se mu bo vračal skozi izplačano storilnost, saj bo manj izostankov z dela, manj bo zamud med lovni časom ter več spretnosti zdravih članov kolektiva. Če se ne neobičajna Ogavina kampanja izplačala za uspešno, jo lahko Japonci pričakujejo tudi v drugih podjetjih.

NEW YORK — Kavbojke dobro nesejo. Največja tovarna farme Levi Strauss, je v prvi polovici letošnjega leta povečala čisti dobiček za 116 od sto. Njene hlače kupujejo v glavnem Američani, izvoz pa se je letos skrčil za 13 odstotkov.

N. V. Gogolj: **Taras Buljba**

(21.)

riše: Željko Lordanić

